

KREDARICA

BILTEN DRUŠTVA SLOVENCEV V NOVEM SADU

ISSN 1821-1070

Letnik XXII. št. 87-88 - E-mail: pisarna@kredarica.org Novi Sad, julij-december 2022.

25 LET USTANOVITVE DS KREDARICA

DOBRODOŠLI DOMA 2022

X. DNEVI SLOVENSKE KULTURE

Foto: Đorđe Veselić

SREČANJE NA DALJAVO

Na povabilo Mateja Arčona, ministra Urada Vlade Republike za Slovence v zamejstvu in po svetu, se je predsednik DS Kredarica Đorđe Veselinov udeležil srečanja predsednikov ali predstavnikov slovenskih skupnosti Zahodnega Balkana preko video povezave. Pogovor je tekel o pomenu negovanja slovenske identitete.

Minister Arčon je rekel, da opaža izjemno prizadevnost in delo Slovencev zunaj matične domovine. Dejal je, da je ohranjanje slovenskega jezika ter prizadevanje skupna nit za večje vključevanje mladih. Prisotne je povabil k aktivni vključitvi v projekt Evropske prestolnice kulture, ki bo leta 2025 v Novi Gorici in Gorici.

Svoje aktivnosti in izzive, s katerimi se soočajo, so predstavili slovenski predstavniki iz Bosne in Hercegovine, Črne Gore, Severne Makedonije in Srbije. Pozdravili so današnje spoznavno virtualno srečanje

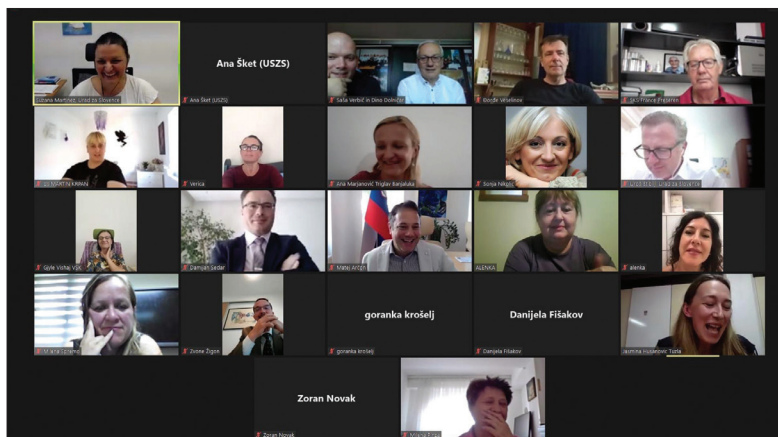

z ministrom Arčonom in se strinjali, da bi s tovrstnim delom nadaljevali tudi v prihodnje.

Zbrane so nagovorili tudi veleposlanik RS v Beogradu Damjan Bergant, veleposlanik RS v Sarajevu Damijan Sedar, veleposlanik RS v Podgorici Gregor Presker ter Gjyle Vishaj, prva sekretarka na slovenskem veleposlaništvu v Skopju in na kratko opisali aktivnosti Slovencev, ki živijo in delujejo v teh državah.

Minister je izrazil željo, da se srečanja, kot je bilo današnje, odvijajo tudi v prihodnje. Ob koncu sestanka je izrazil hvaležnost tudi vsem veleposlanikom in konzulom, ki pomagajo v delovanju slovenskih organizacij ter vsem Slovenkam in Slovencem, ki so srce slovenstva na našem področju.

*Besedilo: Đorđe Veselinov
Foto: Urad za Slovence*

PREDSEDNICA REPUBLIKE SLOVENIJE

Nataša Pirc Musar je nova predsednica Republike Slovenije. V drugem krogu predsedniških volitev 2022 je bila po uradnih rezultatih volitev za novo predsednico izvoljena Nataša Pirc Musar, ki je mandat nastopila 23. decembra 2022. Še pred prevzemom oblasti, pa je zaprisegla pred Državnim zborom Republike Slovenije.

Predsednik Republike Slovenije je najvišji politični funkcionar v Sloveniji, ki »predstavlja Republiko Slovenijo in je Vrhovni poveljnik njenih obrambnih sil« (102. člen ustave Republike Slovenije).

Funkcija predsednika je bila uvedena leta 1974 z Ustavo Socialistične federativne republike Jugoslavije in Ustavo Socialistične republike Slovenije istega leta kot predsednika kolektivnega organa, ki je opravljal funkcijo šefa države na ravni republike in je bil ustreznica Predsedstvu SFRJ na zvezni ravni. Položaj se je imenoval Predsednik Predsedstva Socialistične

republike Slovenije. Ta naziv je bil leta 1990 spremenjen v Predsednika predsedstva Republike Slovenije, ukinjen pa je bil z novo ustavo, sprejeta 23. decembra 1991, ko je bila vpeljana individualna funkcija šefa države, ki je v veljavi še danes: Predsednik Republike Slovenije.

Funkcija predsednika Slovenije je bila ustanovljena 23. decembra 1991, ko je Skupščina Republike Slovenije sprejela Ustavo Republike Slovenije.

Ta funkcijo precej omejuje, tako da je predsedovanje bolj kot ne reprezentativno. Med ostalimi pristojnostmi predsednika je tudi vloga vrhovnega poveljnika slovenske vojske. Predsednik je neposredno izvoljen s strani državljanov, ki so volilni upravičenci, vsakih 5 let. Vsak državljan, star vsaj 18 let lahko kandidira za predsednika, vendar je lahko izvoljen samo dvakrat zaporedoma. Število mandatov ni omejeno.

Položaj in funkcijo predsednika Republike Slovenije ureja Ustava Republike Slovenije v sklopu IV. (Državna ureditev) v sekciji C (Predsednik republike) s členi 102-109. Členi opredeljujejo predsednikovo funkcijo, izvolitev, prisego, nezdružljivost funkcije, njegovo nadomestitev, njegove pristojnosti, zakonsko moč ter odgovornost.

Predsednik republike predstavlja Republiko Slovenijo in je vrhovni poveljnik njenih obrambnih sil. (Ustava Republike Slovenije, 102. člen – funkcija predsednika republike).

Pred nastopom funkcije izreče predsednik republike pred državnim zborom naslednjo prisego:

Prisegam, da bom spoštoval(a) ustavni red, da bom ravnal(a) po svoji vesti in z vsemi svojimi močmi deloval(a) za blaginjo Slovenije (Ustava Republike Slovenije, 104. člen – prisega predsednika republike).

Funkcija predsednika republike je nezdružljiva z opravljanjem druge javne funkcije ali poklica (Ustava Republike Slovenije, 105. člen – nezdružljivost funkcije predsednika republike).

V primeru trajnega zadržka, smrti, odstopa ali drugega prenehanja predsednikove funkcije do izvolitve novega predsednika funkcijo predsednika republike začasno opravlja predsednik državnega zbora. V tem primeru je treba razpisati volitve za novega predsednika republike najkasneje v 15 dneh po prenehanju funkcije prejšnjega.

Predsednik Državnega zbora začasno opravlja funkcijo predsednika republike tudi med zadržanostjo predsednika republike (Ustava Republike Slovenije, 106. člen – nadomeščanje predsednika republike).

Predsednik republike:

- razpisuje volitve v Državni zbor;
- razglša zakone;
- imenuje državne funkcionarje, kadar je to določeno z zakonom;
- postavlja in odpokliče veleposlanike in poslanike republike in sprejema poverilna pisma tujih diplomatskih predstavnikov;
- izdaja listine o ratifikaciji;
- odloča o pomilostitvah;
- podeljuje odlikovanja in častne naslove;
- opravlja druge zadeve, določene s to ustavo.

Na zahtevo državnega zbora mora predsednik republike izreči mnenje o posameznem vprašanju (Ustava Republike Slovenije, 107. člen – pristojnosti predsednika republike).

Kadar se državni zbor zaradi izrednega stanja ali vojne ne more sestati, lahko predsednik republike na predlog vlade izdaja uredbe z zakonsko močjo.

Z uredbo z zakonsko močjo se lahko izjemoma omejijo posamezne pravice in temeljne svoboščine, kakor to določa 16. člen te ustave.

Predsednik republike mora uredbe z zakonsko močjo predložiti v potrditev državnemu zboru takoj, ko se ta sestane (Ustava Republike Slovenije, 108. člen – uredbe z zakonsko močjo).

Če predsednik republike pri opravljanju svoje funkcije krši ustavo ali huje krši zakon, ga državni zbor lahko obtoži pred ustavnim sodiščem. Le-to ugotovi utemeljenost obtožbe ali obtoženega oprosti, z dvotretjinsko večino glasov vseh sodnikov pa lahko odloči o odvzemu funkcije. Potem ko ustavno sodišče dobi sklep državnega zbora o obtožbi, lahko odloči, da predsednik republike do odločitve o obtožbi začasno ne more opravljati svoje funkcije.

Vir: <http://www.up-rs.si/>
Priredila: Elza Ajduković

SESTANEK NACIONALNEGA SVETA IN VELEPOSLANIŠTVA

V prostorih Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine v Srbiji je bil 25. oktobra 2022 sestanek Veleposlaništva Republike Slovenije v Beogradu in Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine v Srbiji s predsedniki Društev Slovencev v Srbiji. Sestanka se

je udeležil predsednik DS Kredarica Đorđe Veselinov. Osrednja tema so bile volitve za člane Nacionalnega sveta slovenske manjšine v Srbiji, ki bodo novembra 2022.

Besedilo in foto: Đorđe Veselinov

KONSTITUTIVNA SEJA

Nacionalni svet slovenske narodne manjšine v Srbiji se je v soboto 17. decembra 2022 sestel z novoizvoljenimi člani volilne liste Slovenci skupaj, ki so dobili zaupanje 13. novembra 2022 na volitvah za člane Nacionalnega sveta v letu 2022.

Na konstitutivni seji je bila prisotna Biljana Marković, pomočnica ministra Ministrstva za človeške in manjšinske pravice in družbeni dialog.

Seje se je udeležilo 11 od 15 izbranih članov. Sejo je vodilo Delovno predsedstvo: Dragomir Zupanc, predsedujoči, Saša Radić, pomočnik in Petar-Peđa Grubor pomočnik in zapisnikar. Po branju imen članov Nacionalnega sveta je izvršena potrditev mandatov Nacionalnega sveta.

Po končani Konstitutivni seji je bila Prva redna seja Nacionalnega sveta s samo eno točko dnevnega reda, a to je izbor novega predsednika Nacionalnega sveta. Za novega predsednika Nacionalnega

sveta s štiriletnim mandatom je izbran Saša Verbič. Novi člani Nacionalnega sveta so:

Saša Verbič
Saša Radić
Maja Đukanović
Petar-Peđa Grubor
Dragomir Zupanc
Anica Sabo
Vladimir Šojat
Dino Dolničar
Biljana Milenković Vuković
Ivica Gruden
Milena Spremo
Marija Vauda Pilipović
Đorđe Veselinov
Elza Ajduković
Josip Veber

Besedilo: Elza Ajduković

Foto: Nacionalni svet slovenske narodne manjšine

10. OBLETNICA USTANOVITVE ZS LOGARSKA DOLINA V PANČEVU

V ponedeljek 5. decembra 2022 je bila v organizaciji Združenja Slovencev Logarska dolina v Pančevu proslava ob desetletnici ustanovitve Društva. Slavnostni program je bil v Narodnem muzeju, kjer se je zbralo veliko članov, prijateljev in gostov iz ostalih Društev Slovencev iz Srbije iz Beograda, Novega Sada, Zrenjanina, Vršca, Kovina, Velike Grede in Plandišta.

Programu je iz Veleposlaništva Republike Slovenije v Beogradu prisostvovala Njena ekselencija Polonca Kosić vicekonzulka, medtem ko je iz Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine v Srbiji bila prisotna Elza Ajduković, ki je tudi predsednica Upravnega odbora Društva Slovencev Kredarica iz Novega Sada, najstarejšega Društva Slovencev v Srbiji. Mesto Pančevo je predstavljala Marija Jević, mestna svetnica za kulturo in mladino. Bil je tudi župnik Rimskokatoliške cerkve Svetega Karla Boromejskega Đuriš Laszlo.

Vsi štirje so nagovorili prisotne z ustreznimi besedami, poudarivši pomen Združenja in mu čestitali ob jubileju. V programu je premierno prikazan dokumentarni film o slovenskih društvih v Vojvodini ter kratki promotivni filmi o naravnih in kulturnih znamenitostih Slovenije.

Njena ekselencija Polonca Kosić

Program sta popestrila na violončelu Bojan Tirmenštajn in na klavirju Jelena Olčan. Miroslava Pupiće, pomembna članica Združenja Logarska dolina je spregovorila o poreklu svoje družine in potem še zapela slovensko narodno, pridružili pa so se ji tudi ostali v publiku.

Program je zaključil predsednik Josip Veber, ki je bil tudi pobudnik ustanovitve Združenja leta 2012, ter opisal zgodovino nastanka Združenja in njegove dosežke ter aktivnosti. Združenje združuje pripadnike slovenske skupnosti na območju Pančeva, Južnega Banata in okolice in je uradno registrirano v začetku 2013. Po uradnem delu programa je sledilo druženje s pogostitvijo.

Besedilo: Elza Ajduković

Foto: ZS Logarska dolina Pančevo

VPIS V POSEBNI IMENIK SLOVENSKE NARODNE MANJŠINE V SRBIJI

Zakon o nacionalnih svetih narodnih manjšin v Republiki Srbiji iz leta 2009 omogoča vpis v Posebni volilni imenik slovenske narodne manjšine v Srbiji. Obrazec za vpis lahko prevzamete na [zah-tev_pbs_upis_slovenacki](#).

Na podlagi Zakona o varovanju osebnih podatkov, ki velja od 1. 1. 2009, lahko izpolnjen obrazec za vpis v posebni volilni imenik osebno dostavite pristojni občinski upravi, kjer imate prijavljeno prebivališče – ob predložitvi osebne izkaznice ali pa ga skupaj s fotokopijo osebne izkaznice pošlje-

te priporočeno na naslov vaše pristojne občinske uprave. Pristojna občinska uprava bo na vaš naslov v 15 dneh poslala Odločbo o vpisu v posebni volilni imenik.

Vpis v posebni volilni imenik je oproščen plačila administrativnih stroškov. Z vpisom v posebni volilni imenik se ne izgubijo druge volilne pravice. Z Odločbo o vpisu v posebni volilni imenik slovenske narodne manjšine se pridobi pravica do udeležbe na neposrednih volitvah Slovenskega nacionalnega sveta.

REKLI SO O DRUŠTVU

Društvo Slovencev Kredarica v Novem Sadu, ki v letu 2022 zaznamuje 25 letnico ustanovitve, je bilo mesto zbiranja – prava matica, ne samo za Slovence v Novem Sadu, temveč tudi širše. Člani Društva so postajali tudi Slovenci iz drugih bližjih ali oddaljenih mest. Ob tem jubileju sem k pogovoru povabila nekaj naših članov:

IVAN ZAVRTANIK, pečatnikar in graver, častni predsednik DS Kredarica, predsednik Društva v dveh mandatih, Upravnega odbora v enem mandatu in član Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine v enem mandatu, predsednik Nadzornega odbora v dveh mandatih, posebni član in član

Izvršnega odbora v dveh mandatih.

Vi ste eden med 22 člani ustanoviteljev društva. Kaj bi nam povedali o tem času?

Začetek ustanovitve Društva je krenil tako, da je Franjo Mihevc odšel v Ljubljano v Združenje slovenska izseljenska matica, kjer se je pogovarjal s sekretarjem Združenja slovenska izseljenska matica Janezom Rogljem o ideji in želji, da bi ustanovil Društvo Slovencev v Novem Sadu. Spominjam se po pripovedovanju Franje Mihevca, da se je Janez Rogelj strinjal s tem in ga podprl s par nasvetov, kako naj to naredi. Mislim da se je po vrnitvi v Novi Sad sestal s Francem Cevcem in se pogovoril o tej ideji. Zmenila sta se in verižno od enega do drugega, kogar koli sta poznala, da je Slovenec, posredovala idejo o ustanovitvi Društva.

Tako se nas je 22 Slovencev uspelo zbrati in se ziniti, da se dobimo v Slovaškem domu Jožef Šafarik v Novem Sadu z namenom, da ustanovimo Društvo Slovencev. Prostore v Slovaškem domu Jožef Šafarik sta zagotovila Ana in Franja Mihevc. Na prvem sestanku smo sprejeli odločitev, da bo predsednik Franc Cvec, Albert Kužner pa sekretar Društva. Potem je Albert Kužner pripravil vso potrebno papirologijo za ustanovitev Društva. Tako je Društvo Slovencev ustanovljeno 25. februarja 1997, isto leto 13. maja pa je uradno vpisano v register kot Društvo Slovencev, kasneje 2. februarja 2001 je nazivu dodano še ime Kredarica. Počasi se je začelo včlanjevanje v Društvo Slovencev in prijateljev Slovencev, kar pomeni da v Društvu niso člani samo Slovenci.

Po nekaj letih druženja v Slovaškem domu Jožef Šafarik, smo si zagotovili prostor v Futoški ulici 12. To je bil res majhen prostor in tu smo imeli sestanke takratnega Izvršnega odbora, medtem ko smo druženja in zaznamovanja pomembnih datumov organizirali v Domu sindikatov.

Društvo je od ustanovitve organiziralo dopolnilni pouk slovenskega jezika, tako da so učiteljice slovenščine bile izbrane med člani Društva. Prva je bila Silva Stakić, potem pa sta se ji pridružili še Desa Poslon in Angelca Arandelović. Pouk se je odvijal pri meni v Pečatnikarska in graverska delavnica Zavrtanik v ulici Pavla Papa. Ker smo leta 2005 našli prostore v Apolo centru na Trgu slobode 3 v drugem nadstropju, smo Društvo preselili z lokacije na Futoški ulici 12. V teh prostorih v Apolo centru se odvija pouk slovenščine, sestanki Upravnega odbora, tu imajo zbori pevske vaje, tako da nam je v novih prostolih zelo lepo. Na tej lokaciji se Društvo nahaja še danes, poleg učilnice imamo tudi pisarno.

Česa se posebej spominjate?

Imeli smo druženja vsak prvi petek v mesecu. Na teh druženjih so se lahko ljudje tudi včlanili, kjer se je vsak predstavil z imenom in priimkom, poklicem, izobrazbo, zakonskim stanom in številom članov njegove družine. Na koncu druženja je bila ponavadi majhna zakuska, poslušala se je glasba, pa se je tudi zaplesalo. Zakuske smo po dogovoru pripravljali sami, pa je vedno to pripravil kdo od članov. Vse skupaj je bilo prečudovito.

V času ustanovitve Društva 1997 še ni bilo Veleposlaništva Republike Slovenije v Srbiji, pa smo vse stike s Slovenijo opravljali preko Veleposlaništva Republike Slovenije v Budimpešti na Madžarskem. Spominjam se, da nas je tam najprej sprejel konzul Jožef Keček, potem pa veleposlanica Ida Močivnik. V Budimpešto smo odhajali najmanj enkrat mesečno. Zelo je pomembno, da se je leta 2001 odprlo Veleposlaništvo Republike Slovenije v Srbiji v Beogradu, to nam je bilo pomembno, da nismo morali več v Budimpešto, saj to enostavno ni bilo niti poceni.

Poleg tega, da sem bil eden od ustanoviteljev Društva, sem tudi eden od ustanoviteljev Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine v Srbiji, ki je ustanovljena leta 2010. Nacionalni svet je krovna organizacija Slovencev v Srbiji. V Društvu Slovencev Kredarica sem 25 let torej od ustanovitve, razen drugih funkcij, sem bil tudi predsednik Društva. Pred nekaj leti, ko sem zaradi drugih obveznosti želel zapustiti funkcijo predsednika, so mi člani Društva

ugodili želji pod pogojem, da sprejemem naslov častnega predsednika, kar me je zelo ganilo. Zelo sem ponosen, da spadam med Slovence, ki so ustanovili prvo slovensko društvo v Srbiji in pomagali ostalim društvom pri ustanovitvi. Danes je v Srbiji 16 slovenskih društev.

DORĐE VESE-LINOV, inženir elektrotehnike, predsednik DS Kredarica, sekretar Upravnega odbora DS Kredarica v dveh mandatih, sedanji član Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine v Srbiji v drugem mandatu in dolgoletni član Društva.

Kaj bi nam povedali ob jubileju?

Ponosen sem, da sem del slovenske skupnosti, tako v DS Kredarica v Novem

Sadu kot tudi v Nacionalnem svetu slovenske narodne manjšine v Srbiji. Ponosen sem tudi, da sem leta 2018 dobil zaupanje članov pri opravljanju nalog predsednika DS Kredarica. Ob jubileju se zahvaljujem vsem, ki so začeli in vsem, ki skupaj z mano nadaljujejo zgodbo Slovencev, ki živijo izven domovine in negujejo slovenski jezik, kulturo in običaje.

Česa se posebej spominjate?

Posebej se spominjam, kako sem se počutil, ko sem se priključil DS Kredarica, kot da sem se vrnil v otroštvo, ki sem ga preživel na Koroškem (Slovenija), kjer sem tudi rojen. Rad se spominjam tudi podvigov, ko sem leta 2016 ob 25. obletnici samostojnosti Slovenije v enem letu osvojil planinske vrhove, kjer sem začel od Škrlatice in končal na Triglavu (oba v Sloveniji), prehodil 10.000 km ter vmes osvojil še osem drugih planinskih vrhov (med njimi tudi najvišji vrh Evrope Mount Blanc).

Ko sem stal na vrhu Triglava, sem se počutil kot na vrhu Slovenije in ko sem bival v Planinskem domu na Kredarici, sem ugotovil, da Društvo Slovencev ima ime Kredarica, ki si ga res zasluži, saj sta Triglav in z njim Kredarica zame najlepši simbol Slovenije. Vsem članom tudi čestitam jubilej!

ANA MIHEVC, računovodja v pokoju, prva članica DS Kredarica, blagajničarka in računovodja DS Kredarica.

Kaj bi nam povedali ob jubileju?

Ustanovitev Društva Slovencev Kredarica se je zgodila na splošno zadovoljstvo mojega moža Franja Mihevca. O ustanovitvi slovenskega društva je stalno sanjal. Ker smo bili člani Slovaškega doma Jožefa Šafarika, je videl, kako lepo se družijo in to mu je bilo všeč, tako je dobil idejo, da to znanje in izkušnje uporabi za ustanovitev DS Kredarica. Franjo je veliko potoval v Slovenijo v Ljubljano, tam je imel sorodnike – tete in strice. In ko se je nekoč sprehajal po središču Ljubljane, je videl na eni zgradbi napis ZSIM – Združenje slovenska izseljenska matica.

Ni preveč razmišljal, temveč je pogumno odšel gor v prostore Združenja in tam ga je zelo prijazno sprejel Janez Rogelj. Franjo je Janezu povedal, da je v novosadskem časopisu Dnevnik prebral članek, da se je na popisu 1991 v Novem Sadu preko 500 ljudi opredelilo, da so Slovenci. Obljubil je tudi Janezu, da bo naslednjič ko pride v Ljubljano, prinesel ta časopis. Medtem sta se o mnogih podrobnostih okoli ustanovitve že dogovorila, na kakšen način je potrebno formirati društvo, kaj vse je potrebno. Pri tem mu je v Novem Sadu pomagal Albert Kužner in tako je nastalo Društvo Slovencev Kredarica.

Česa se posebej spominjate?

Spominjam se, da je bilo precej težko na začetku, počasi je šlo zbiranje in iskanje članov, kdo so oni, kje kdo živi. Za začetek se nas je zbralo nekaj čez 20 članov. Tako smo začeli. Imeli smo problem, kje se bomo sestajali, pa smo prosili upravo SD Jožef Šafarik in oni so nam dovolili, da se lahko zbiramo v njihovih prostorih. Tam smo imeli prvo zabavo z glasbo in vsi

so prinesli hrano in pijačo. Družili smo se, se pogovarjali, peli ali plesali. Na zabavo je prišel Janez Rogelj iz ZSIM iz Ljubljane, to nam je bilo v veliko čast. Vsako druženje je bilo boljše, vse več nas je bilo. Vedno sem našla čas, da pripravim kaj za pogostitev. Mineva že 8. leto, odkar nas je za vedno

zapustil moj mož Franja, vem da bi ga veselilo, da vidi da Društvo nadaljuje aktivnosti. Tudi mene veseli, da vsi moji otroci – hčerka Maja, zet Radoslav in vnuk Vladimir Čolović po svojih močeh prispevajo in podpirajo delovanje Društva. Zelo sem ponosna, da je moj pravnuk Nikša postal najmlajši član DS Kredarica. Jaz sem bila prva članica v DS Kredarica, moj pravnuk pa je sedaj najmlajši član. Kakšno naključje!

RAJKO MARIĆ, odvetnik, častni konzul Republike Slovenije v Srbiji, predsednik Društva v enem mandatu, član Upravnega in Izvršnega odbora, predsednik Odbora za mlade v DS Kredarica in član Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine v enem mandatu, častni in dolgoletni član Društva.

Vi zaznamujete tudi 10 letnico častnega konzulata Republike Slovenije v Srbiji s sedežem v Novem Sadu. Kaj bi nam povedali ob jubilejih?

Društvo Slovencev Kredarica zagotovo zavzema najpomembnejše mesto v razvoju slovenske nacionalne manjšine v Srbiji. Prav tako jaz osebno Kredarico vedno nosim v srcu, kot tudi našo Slovenijo. Petindvajset (25) let Društva je pomemben jubilej. On nam govori, da so Slovenci v Novem Sadu postali neločljiv del kulture, običajev in družbenih vrednot Mesta Novi Sad. Naša obletnica je samo dokaz, da s predanim delom predstavljamo Slovenijo, njene običaje, jezik in tradicijo in da smo tudi neizogiben del mestnega življenja. Kot sem že rekel pred petimi leti ob 20. obletnici DS Kredarica, sta Kredarica in Slovenci sestavna dela Novega Sada, pa zgodovina ne bo mogla izpustiti Slovencev v Novem Sadu kot enega od sestavnih faktorjev.

Česa se posebej spominjate?

Začelo se je od 22 Slovencev in traja vse do današnjega dne, kjer ne obstoja področje, na katerem nismo aktivni. Osebno me za obdobje aktivnega delovanja v Kredarici vežejo najlepši spomini. Prve korake smo naredili, ko smo slovensko mladino iz DS Kredarica zaposlovali na sejnih v organizaciji Gospodarske zbornice Slovenije. Odziv je bil velik, mnogim mla-

dim pa smo pomagali bodisi finančno, bodisi s stiki, ki so jim prišli prav pri karieri, nekaterim pa tudi pri nadaljevanju življenja v Sloveniji.

Kot član Uredniškega odbora Biltena Kredarica, smo se v sodelovanju z urednico in ostalimi člani trudili objaviti čim več člankov in izdati čim več števil biltenov. Ni treba pozabiti, da tisto obdobje ni bilo obdobje digitalizacije in družabnih omrežij, one takrat niso niti obstajale, pa je Bilten bil eden od glavnih promotivnih instrumentov.

Kot predsednik Izvršnega odbora sem se trudil, da DS Kredarica postane lider med Slovenci, kar je vsekaror tudi bilo. Ena glavnih nalog je bila tudi ustanovitev Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine v Srbiji, kar smo uspešno izpolnili leta 2010, jaz pa sem bil glede na to, da je sedež v Beogradu, v prvem mandatu podpredsednik.

No, na koncu me je potem leta 2011 Vlada Republike Slovenije imenovala za častnega Konzula Republike Slovenije. Konzulat s sedežem v Novem Sadu je danes drugi dom vsem Slovincem. Za 11 let obstoja je veliko ljudi, podjetij, predstavnikov biznisa šlo skozi Konzulat in tisto, na kar smo posebno ponosni je, da so bili vsi deležni brezrezervne pomoči na vseh področjih. Veliko je uspešnih zgodb, kjer smo gospodarstvenikom pomagali, da se vključijo na to tržišče, da uresničujejo pozitivne rezultate, jim odprli nove posle skozi povezovanje in realizacijo stikov.

Kot Odvetniška pisarna smo uspešno nudili pravno pomoč vsem, ki so jo potrebovali. Na vseh drugih področjih je Konzulat na voljo slovenskim državljanom ali tudi vsem drugim, ki so na kakršenkoli način povezani ali zainteresirani za Slovenijo. Na koncu bi še enkrat želel poudariti, da je Kredarica za mene vedno v srcu in da sem zelo ponosen, da sem njen častni član!

ANGELCA ARANDELOVIĆ, učiteljica, dolgoletna članica Uredniškega odbora Biltena Kredarica in članica Upravnega odbora v dveh mandatih, dolgoletna članica Društva.

Vi ste bili med prvimi tremi učiteljicami Dopolnilnega pouka slovenskega

jezika. Kaj bi lahko povedali o tem?

Za Društvo Slovencev v Novem Sadu sem izvedela 1998 leta. Bila sem na zdravniškem pregledu in zdravnica mi je povedala, da pozna tajnika Društva Alberta Kužnerja. Dala mi je njegovo telefonsko številko. Vpisala sem se v Društvo. Mesečno smo imeli druženje v Slovaškem domu, kjer smo se pogovarjali, peli, plesali ob jedači in pijači, kar smo pač prinesli od doma. Vedno več nas je bilo. Kmalu so se člani začeli zanimati za učenje slovenskega jezika.

Na začetku je bil pouk slovenščine pri Ivanu Zavrtaniku v graverski delavnici. Število učencev se je nenehno večalo. Potem je bil pouk v Futoški ulici 12, nato v Delavski univerzi, pa na Agronomski fakulteti in na koncu v Apolo centru. Nekaj časa smo poučevale celo tri učiteljice Desanka Poslon, Silva Stakić in jaz. Pouk od začetka podpirata Ministrstvo za izobraževanje in Zavod za šolstvo Republike Slovenije, ki pomagata pri šolskem gradivu in financirata seminarje in učitelje.

Česa se posebej spominjate?

Poleg učenja jezika se spominjam, da smo ob različnih praznikih: Prešernov dan, velika noč, božič... organizirali prireditve, izlete in obiske članov tudi iz ostalih Društev Slovencev iz Srbije. Leta 2007 je prišla iz Slovenije napotena učiteljica Rut Zlobec in nadaljevala delo z učenci.

KATJA JURŠIČ HUZZAN, profesorica ruskega jezika in književnosti v pokouju, ustanoviteljica MePZ DS Kredarica, članica IO v enem mandatu, članica UO DS Kredarica v treh mandatih.

Kaj bi nam povedali o tem času?

Za Društvo Slovencev, tedaj še v ustanavljanju sem izvedela od Franca Cevca, prvega in dolgoletnega predsednika Društva, s katerim sem v tistem času sodelovala pri izdelavi ruske strani njegovega večjezikovnega Naftaškega slovarja. Ker je moja mati bila v tistem času zelo bolna, otroka pa še majhna, se nisem mogla takoj včlaniti v Društvo. To sem storila kmalu po materini smrti 1998, eno leto po ustanovitvi Društva.

Prvi sestanki Društva, tedaj še v Slovaškem domu, saj Društvo ni imelo svojih prostorov, so se odvijali v intimnem družinskem vzdušju. V teh težkih vojnih devetdesetih letih smo bili vsi preplašeni, zaskrbljeni,

ko sta bili negotovost in strah na vsakem koraku, nam je „Kredarica“ na neki način dajala tolažbo in zavetje. Prva priložnost, da naši otroci obišejo Slovenijo, se je pojavila kmalu po bombardiranju 1999 in smo jo z navdušenjem dočakali. Zahvaljujoč Slovenski izseljenski matici ter vnemi tedanjega vodstva Društva in učiteljice dopolnilnega pouka slovenskega jezika Silve Stakić, je namreč skupina otrok, med njimi tudi moja hči Dunja in sin Ivan, napotena na Poletno šolo slovenskega jezika, ki je bila tisto leto v Črnomlju. Otroci so preživeli dva nepozabna tedna pri družinah svojih vrstnikov (moja otroka sta bila pri družini Jevšček) in hodili k pouku slovenskega jezika. Po otroštvu preživetem v pomanjkanju devetdesetih in po pretrpljenem strahu za golo življenje med bombardiranjem, je bilo za otroke bivanje v Sloveniji najlepše darilo, ki je delovalo pomirjujoče, tako da so si lahko fizično in psihično opomogli.

Zame osebno je „Kredarica“ pomenila vrnitev h koreninam, neposredno spoznavanje jezika, zgodovine, kulture in običajev domovine mojih prednikov. Dedka in babice po očetovi strani žal nikoli nisem spoznala, saj sta oba umrla isto leto, ko sem rojena, očeta pa sem tudi žal imela zelo kratko, saj je umrl ko sem bila stara komaj 15 let. Čeprav so me kot majhno starši vsako leto peljali vsaj enkrat na leto v Slovenijo, je po očetovi smrti sledilo obdobje, ko sem takorekoč izgubila vsak stik s Slovenijo. Zelo boleče sem doživela razpad Jugoslavije in še eno oddaljevanje od Slovenije. Toliko več pa mi pomenijo leta preživeta v Društvu in vse, kar sem videla in doživela, je zahvaljujoč članstvu v Društvu in Mešanem pevskem zboru DS Kredarica.

Česa se posebej spominjate?

Ustanovitve MePZ. Ker je v moji zavesti Slovenija neločljivo povezana z glasbo, sem dala pobudo za ustanovitev MePZ, ki je leta 2001 tudi realizirana, na kar sem zelo ponosna. Od takrat do danes MePZ nepretrgoma deluje in nastopa, tako da je postal, lahko odkrito povem, najbolj prepoznaven del našega Društva. Težko je izračunati koliko pevcev je v 22 letih šlo skozi ansambl, koliko slovenskih pesmi ob tem tudi besedil v slovenskem jeziku obvladano in javno izvedeno, koliko koncertov in nastopov je Zbor imel v našem mestu in mestih po vsej Vojvodini, Srbiji in Sloveniji, pa tudi v drugih državah (Italija, Madžarska). Ponosna sem tudi na to, da je od 2013 do konca 2022 izredno uspešno Zbor vodila tudi moja hči, profesorica glasbene pedagogike Dunja Huzjan.

Neizmerno sem srečna, da je veliko pevcev prav zahvaljujoč petju v Zboru imelo priložnost prvič vsaj na kratko obiskati in začutiti Slovenijo. Zahvaljujoč

predanemu delu smo med tema dvema desetletjema na gostovanjih pri drugih slovenskih zborih in kulturnih društvih spoznali čudovite kraje in predele Slovenije – od Prekmurja do Primorske, a hkrati tudi čudovite ljudi, z nekaterimi nas od tedaj veže krepko prijateljstvo.

O življenju zbora v prvih 15 letih, o potovanjih, pevcih in srečanjih s Slovenijo, drugimi zbori in njihovimi pevci govori dokumentarni film *Slovenija v srcu* (2015), ki ga je posnelo Društvo Slovencev Kredarica s finančno podporo Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine v Srbiji.

Da, „Kredarica“ mi je dajala veliko, vendar sem tudi jaz vsa ta leta veliko dajala „Kredarici“ z vsem srcem in brez rezerve. Poleg tega, da sem ustanovila Zbor in od ustanovitve do danes pojem v njem, sem kot članica Izvršnega, potem pa Upravnega odbora, aktivno delovala pri razvoju in napredku Društva. Med ostalim sem bila avtorica mnogih projektov s katerimi je Zbor gostoval in nastopal v Sloveniji ali pa gostil zборе iz Slovenije, po uresničenih projektih pa sem za bilten Kredarica pisala prispevke o le teh. Glede na to, da sem filologinja in da imam lingvistično in slavistično izobrazbo ter sem se 2016 upokojila, sem se zadnja leta posvetila književnemu prevajanju. Zahvaljujoč gostovanju pisateljev in pesnikov iz Slovenije in zahvaljujoč literarnim večerom v organizaciji Društva, sem imela priložnost spoznati nekatere slovenske avtorje in njihova dela.

Kot plod tega sodelovanja sem do sedaj v srbski jezik prevedla dve knjigi slovenskih avtorjev:

Ljudje na burji Milana Petka Levokova (Prometej, N. Sad, 2019) in *Podobe razseljenega otroštva* Vasje Klavore (Nova poetika, Beograd, 2021).

PROF. DR. MILAN BREBERINA, upokojeni kirurg, znanstvenik, planinec, predsednik Nadzornega odbora, predsednik Izvršnega odbora v enem mandatu, referent za šport in rekreacijo v Izvršnem odboru v dveh mandatih, član Izvršnega odbora v enem mandatu, delegat Slovencev iz Srbije v Sloveniji v Državnem zboru Republike Slovenije v enem mandatu, dolgoletni član Društva.

Kaj bi nam povedali ob jubileju?

Na začetku smo se zbirali enkrat na mesec v prostorih Slovaškega doma v Novem Sadu in to so bila prav vesela zbiranja, gospe so prinašale sendviče, potice in druge slaščice, spontano so se zapele slovenske narodne pesmi, saj so v tistem času še bili živi, da tako rečem, original Slovenci iz Jugoslavije, rojeni še v Sloveniji, a prišli zaradi službe v Srbijo, kateri so govorili slovenščino, a ne njihovi otroci ali vnuki, kateri govorijo samo srbsčino. Franc Cevc je celo inzistirал, da se na vseh uradnih sestankih Društva govori izključno slovenščina. Počasi je Društvo prepoznano s strani uradnih oblasti v Sloveniji, bili smo prvo Društvo Slovencev v Srbiji, pa je prišlo tudi nekaj skromnega denarja. Tako je najden en majhen poslovni prostor v, mislim, Futoški ulici 12, pa smo se tam zbirali. Začet je pouk slovenščine, vodile so ga učiteljice Desanka Poslon, Angelca Arandelović in Silva Stakić.

Česa se posebej spominjate?

Stvari so počasi naraščale in se izboljševale, ampak ta entuziazem prvih članov Kredarice mi je ostal v najlepšem spominu. Najrajši se spominjam začetnih let Kredarice, 1999 in prvih let 21. stoletja. Imeli smo ogromno problemov vseh vrst, finančne, prostorne in tako naprej. Takratni predsednik Društva, ing. Franc Cevc, skupaj z bratoma Zavrtanik, pa tudi s svojimi prijatelji v Ljubljani, vložil je celega sebe, da bi Društvo obstalo. On je dal tudi ime Društvu, Kredarica. Z druge strani, člani Društva so bili zelo entuziastični. Počasi so stvari naraščale in se izboljševale, ampak ta entuziazem prvih članov Kredarice mi je ostal v najlepšem spominu.

Hvala za pogovor. V novem letu vam želim veliko uspeha, zdravlja in veselja!

Besedilo: **Marija Lovrić**
Foto: **arhiv DS Kredarica**

ČESTITKA

Marija Lovrić, pisateljica in pesnica ter urednica Biltena Kredarica in učenka v DS Kredarica Novi Sad je osvojila prvo mesto v kategoriji Pesmi o naravi s pesmijo *Zimska noč* na pesniškem natečaju Šinkovčevi dnevi poezije 2022 v organizaciji JSKD Idrija!

X. DNEVI SLOVENSKE KULTURE

Otvoritev manifestacije X. Dnevi slovenske kulture se je začela v petek 18. novembra 2022 v Apolo centru z manifestacijo Literarni večer. Đorđe Veselinov, predsednik Društva Slovencev Kredarica je uvodoma poudaril pomen negovanja slovenske identitete – slovenskega jezika, običajev in kulture, ki jih neguje DS Kredarica letos že jubilejnih 25 let.

Nj. eks. Damjan Bergant, veleposlanik Republike Slovenije v Beogradu je pohvalil društvo in čestital jubilej ter prav tako govoril o pomenu negovanja slovenske identitete izven domovine.

Mag. Darinka Kozinc, predsednica GLK GOVORICA iz Nove Gorice je predstavila Goriški literarni klub in literate, ki so gostovali v Novem Sadu že drugič. Nato je sledil program. Kantavtorica Sabina Vostner je igrala na kitari in zapela avtorske pesmi, Predrag Kolarević je predstavil knjigo *Podobe razseljene otroštva* mag. Vasje Klavora, zdravnika – kirurga, ki jo je v srbsčino prevedla članica DS Kredarica Katja Juršić Huzjan. Nastopili so Milan Petek Levokov, Dragana Marošević, Tanja Ocelić, Boris Jukić in Darinka Kozinc, ki so prebrali pesmi ali odlomke iz svojih knjig.

V soboto 19. novembra 2022 je bil v Novosadski sinagogi XIX. Večer slovenske pesmi. V pozdravnem govoru je Đorđe Veselinov, predsednik DS Kredarica izjavil dobrodošlico nastopajočim, publiki in predstavnikom slovenskih društev. Posebej je pozdravil Dragico Potokar, predsednico ŽPZ KD Orlica iz Pišec z njenimi besedami: *Najstarejše, najpristnejše in najlepše glasbilo, ki se mu mora današnja glasba zahvaliti, je človeški glas. Ptico spoznaš po petju, prav tako človeka. Pravijo: Blagor tisti hiši, kjer se poje in bodite vedno tam, kjer se poje. Najmočnejša čarovnija je torej glasba.*

Sledil je glasbeni program. V prvem delu koncerta so se predstavile pevske skupine MePZ DS Planika Zrenjanin, Pojoča družba DS Sava Beograd in MePZ DS Triglav Subotica. Potem so nastopili posebni gostje iz Slovenije, ki so se predstavili prvič. To je bil

ŽPZ KD ORLICA iz Slovenije, ki prihaja iz brežiške občine iz Krajevne skupnosti Pišce, ki leži na južnem prisojnim vznožju gozdnate Orlice. Po gričih v okolici so vinogradi, sadovnjaki, polja. Tu živi kmečki živelj in del tega so tudi članice pevskega zbora Pišce. Že 38 let neprekinjeno prepevajo in razveseljujejo ljubitelje zborovskega petja. Za delovanje in posebne dosežke v ljubiteljski kulturi je ŽPZ KD Orlica prejel bronasto odličje Zveze kulturnih društev Brežice. Zbor vodi dirigent Franc Vegelj, ki piše tudi priredbe. Pojejo ljudske pesmi, priredbe, avtorske skladbe in tuje skladbe. Cilj pevk je, uspešno se predstaviti ljubiteljem vokalne glasbe, saj *Kdor poje, zlo ne misli.*

V zadnjem delu so nastopile pevske skupine ŽVS Verse, MoPS Fantje in MePZ iz DS Kredarica pod vodstvom umetniškega vodje in dirigenta Boruta Pavliča. Program je vodila Jasmina Veselinov.

V petek, 25. novembra 2022 je bil XIX. Večer slovenske poezije. V glasbenem uvodu je Magdalena Kiso zaigrala na harmoniki. Elza Ajduković, predsednica UO DS Kredarica je pozdravila prisotne in med ostalim poudarila, da je XIX. Večer slovenske poezije posvečen 25-letnici ustanovitve društva in začetka

pouka slovenskega jezika. V nadaljevanju programa je Daniel Leš izvedel skladbo na klavirju, nato pa so mladi učenci slovenščine ob 150. obletnici rojstva arhitekta Jožeta Plečnika in slikarja Matije Jame predstavili njune misli. Magdalena je zaigrala še eno skladbo, potem pa so najmlajši učenci nastopili s točko *Čestitka DS Kredarica*. Magdalena Kiso in Anthea Guljaš sta si prislužili priznanje in nagrado za poletno branje in sta POLETAVKI. Hvala Knjižnici Brežice in Andreji Dvornik za vso podporo in pomoč.

Nato so se premierno predstavile nagrajenke Literarnega natečaja ob 150. obletnici rojstva impresionista Matije Jame in arhitekta Jožeta Plečnika. Pesem *Žerjavi barve neba* je osvojila prvo mesto, prebrala jo je avtorica Ksenija Golubović, članica DS Kredarica. Pesmi *Torzo* in *Dve ciklami* sta osvojili drugo mesto, napisala in prebrala ju je Marija Lovrić, članica DS Kredarica. Tretje mesto je osvojila Cecilija Lalić z

zgodbico *Gnezdo mojega spomina* članica DS Emona iz Rume, zgodbo pa je prebrala Elza Ajduković. Sledila je glasbena točka Daniela Leša na klavirju. Program je pripravila učiteljica Rut Zlobec.

Ob zaključku večera so nagrajene avtorice in ostali udeleženci prejeli priznanja in nagrade. Posebna zahvala strokovni komisiji in vsem, ki so podprli projekt ali pomagali pri njegovi realizaciji, še posebej pa učiteljem dopolnilnega pouka, ki so pomagali pri zasnovi natečaja in učencem pri besedilih. Besedila vseh avtorjev so objavljena v prejšnji številki Bilten Kredarica.

Z gledališko predstavo *Osem črk, prva je L* gostujoče Gledališke skupine KUD Šempeter pri Gorici iz Slovenije, so se 26. novembra 2022 končali X. Dnevi slovenske kulture v organizaciji DS Kredarica v Novem Sadu.

Hvala vsem, ki ste sodelovali, se odzvali prireditvev in podprli manifestacijo in sicer Uradu Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, Mestni upravi za kulturo in Kulturnemu centru Novi Sad.

Besedilo: Elza Ajduković

Foto: Dorđe Veselinov

MOJA DOMOVINA

Od 1. julija do 3. julija 2022 so učenci in člani Društva Slovencev Kredarica na gostovanju Moja domovina obiskali Slovenijo in sicer Brežice ob Krki, Novo mesto, videli so tudi grad Otočec. Grad Otočec je razglašen kot kulturni spomenik in je edini vodni grad v Sloveniji. Danes je grad urejen v hotel, prenovljen je v duhu gotike in renesanse leta 2009.

V soboto 2. julija 2022 so učenci in člani DS Kredarica sodelovali na prireditvi Slovencev iz zamejstva in sveta Dobrodošli doma, ki je bila letos v Novem mestu in Ljubljani.

V nedeljo 3. julija 2022 so se člani DS Kredarica udeležili srečanja pred hišo Maksa Pleteršnika z ogledom Pleteršnikove zidanice, ki je od aprila do oktobra dom za Slovence iz celega sveta in Pleteršnikovega muzeja s pogostitvijo v organizaciji Društva Pleteršnikova domačija Pišece.

Predsednik Društva Pleteršnikova domačija Pišece, Martin Tine Dušič je napisal: *Ob zaključku letošnjih prireditev, nam je bilo v veliko veselje gostiti naše rojake DS Kredarica Novi Sad, preden so zapustili Slovenijo.*

Na Pleteršnikovi domačiji je sledila podelitev zahval in priznanj, ki jih je podelila članica Društva Pleteršnikova domačija Rut Zlobec, sicer učiteljica dopolnilnega pouka slovenščine v DS Kredarica in po ostalih slovenskih društvih v Vojvodini.

Člani in učenci DS Kredarica so se ustavili še v vasi Globoko pri Brežicah na spomeniku izgnancem in padlim borcem med NOB in počastili spomin na izgnane in padle med 2. svetovno vojno. Svečo je prižgala članica DS Kredarica Zdenka Maletin, rojena Kolman – tudi njen dedek je bil izgnan v Nemčijo.

Zahvala vsem, ki so prispevali k realizaciji projekta, zahvala učencem za srčen nastop, hvala Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu, Zavodu za podjetništvo in turizem Brežice in Knjižnici Brežice za priložnostna darilca za vse udeležence, tajnici KS Globoko in Pišece, Anici Novoselič iz KS Globoko za prijazen sprejem v Globokem in predsedniku Društva Pleteršnikova domačija Martinu Tinetu Dušiču ter članicam za toplo dobrodošlico, pogostitev ter podarjene publikacije.

Besedilo: **Jasmina Veselinov**
Foto: **Dorđe Veselinov**

GREMO NA GORENJSKO

Po dolgem času mirovanja zaradi pandemije in neučakanosti, da se družabno življenje vrne v svojo strugo, je DS Kredarica s slavnostnim koncertom v Mestni hiši v Novem Sadu maja 2022 proslavilo petindvajseto obletnico delovanja. MePZ, MoPS Fantje in ŽVS Verse DS Kredarica so potem z veliko vne-
mo pripravljali repertoar za gostovanje v Sloveniji. Na čelu z umetniškima vodjema Dunjo Huzjan in Borutom Pavličem ter z željo, da veselje do dela in druženja podelijo z gostitelji majhne, toda očarljive in gostoljubne vasi na Gorenjskem, so se člani glasbenih skupin odpravili proti Poljanski dolini blizu Škofje Loke in dokončnemu cilju – Četena Ravan.

Iz deževnega Novega Sada smo 8. julija 2022 zgo-
daj zjutraj krenili na pot, ki je potekala brez težav. Prispeli smo v popoldanskem času in se po namestitvi in okrepčitvi na turističnih kmetijah Davčen in Tavčar napotili na koncert naših gostiteljev. Improviziran oder je bil postavljen ob vhodu v obnovljen dvorec Visoko, nekdanji dvorec Ivana Tavčarja (1851-1923), književnika in politika, osebnosti velikega pomena za slovensko kulturo devetnajstega in začetka dvajsetega stoletja.

Večer smo preživeli v prijetnem vzdušju in bogatem programu, ki so ga pripravili MVS Pozdrav, VS Zala, Javorski pevci in Polanska dekleta. Bilo je pravljico – sedeli smo v zelenju, gledali v dvorec, poslušali pesmi in bili povezani z nepretrganimi vezmi, spletenimi z ljubeznijo in medsebojnim spoštovanjem.

O drugem dnevu našega gostovanja bi lahko popisali strani. Jutranja tišina, dišave in barve, ki spominjajo na otroštvo, domača hrana v domu pod streho, kjer smo prenočili in se dobro spočili, vse to nas je navdajalo z občutkom dobrodošlice. S prijaznostjo našega gostitelja Janeza Čadeža, ki smo mu neskončno hvaležni, da smo se prijetno počutili v njegovem rojstnem kraju, smo si pred vajo za koncert ogledali zanimivosti Poljanske doline. Pred nami so se razprostirali pisani predeli, modrina neba in zelene krošnje, cvetlične livade, vse kar Gorenjsko predstavlja kot enkratni kraj.

Od Janeza smo izvedeli, da je Poljanska dolina dobila ime po vasi Poljane, kjer smo se najprej ustavili, da bi videli arheološke izkopanine treh cerkev, ki so v preteklosti stale tukaj. Slednja je bila podrta med in neposredno po 2. svetovni vojni. Freska, ki se sedaj nahaja nasproti najdbišča, je bila naslikana na steni trgovine, zgrajene na mestu prejšnje cerkve. Ker ima freska, ki jo je izdelal domači slikar Ive Šubic (1922-1987), veliko umetniško vrednost so jo, preden so trgovino podrli, skupaj z nosilno steno prestavili na drugo stran ulice in jo postavili ob spomeniku posvečenem NOB.

Potem smo si ogledali novo cerkev, zgrajeno v šestdesetih letih prejšnjega stoletja, ki je dobila današnji videz šele pred koncem stoletja, ko ji je končno dozidan tudi zvonik. Cerkev je posvečena Sv. Martinu.

Sledil je odhod proti slemenu Žirovskega vrha. Odpeljali smo se do vasi Goli vrh, kjer se nahaja vhod v trdnjavo Rupnikove linije, ki so jo začeli graditi 1938. Bolj pogumni med nami so se odpravili na ogled utrjenih tunelov, po katerih nas je vodil Janezov prijatelj in pevec v MoVS Pozdrav – Branko Celar, manj pogumni pa so se sprehodili po stezi med vitkimi drevesi gostega zimzelenega gozda.

Vročina sobotnega julijskega dneva, kot da se je dvignila s presenečenjem, ki so nam ga priredili gostitelji – pesmi in druženje pod vedrim nebom na Žirovskem vrhu pred Domom nad Zalo, od koder smo z daljnogledom kot na dlani lahko videli Triglav in Planinski dom Kredarica! Ko so zazveneli zvoki harmonike, s katero nas je pričakal predsednik Turističnega društva Žirovski vrh – Štefan Bogataj, nas je navdal občutek enotnosti, tako potreben in tako enostaven, ki je vseskozi s težavami vsakdanjika in hitenja potisnjen na rob življenja. S pijačo in potico, ki sta jo za nas pripravili Štefanova žena Irena in Janezova Betka, je združen zbor gorenjskih in novosadskih glasov pel znane slovenske pesmi. Za srečo je res potrebno tako malo!

Kosili smo v vasi Hotavlje znani po podjetju Marmor Hotavlje, ki ima podružnico v Srbiji in je bila glavni dobavitelj marmornih elementov za Hram Sv. Sava v Beogradu. Na žalost ni bilo časa, da jo obiščemo. Autobus nas je čakal, morali smo se vrniti in se spočiti za nastop.

Program, ki smo ga pripravili za celovečerni koncert, je bil popestren s folklornim nastopom domačega Kulturnega društva Zala, mi pa smo ponosno predstavili našo majhno skupnost iz Novega Sada. MePZ DS Kredarica pod umetniškim vodstvom

Dunje Huzjan, s klavirsko spremljavo Jožefa Ritterja, je izvedel skladbe: *Sloven'ja mati* (H. Kjuder), *Rož, Podjuna, Zila* (J. Mikula, P. Kernjak), *Od Ribnice do Rakitnice* (narodna, obr. M. Tomc), *Mlade oči* (D. Velkavrh, J. Robežnik, ar. KPZ Vita), *Moje orglice* (F. Milčinski-Ježek, M. Sepe, ar. D. Močnik, D. Huzjan). ŽVS Verse pod umetniškim vodstvom Boruta Pavliča je odpela *Pleničke je prala* (narodna, ar. N. Gobec), *Da sem jaz ptičica* (M. Rožanc, O. Župančič, ar. B. Pavlič), *Biljana platno beleše* (makedonska narodna, ar. B. Pavlič), *Lollipop* (The Chordettes), *Tiho noči* (starogradska). MoPS Fantje pod vodstvom Boruta Pavliča se je predstavila s skladbami: *Kraška dežela* (H. Kjuder), *Vela Luka* (dalmatinska, ar. B. Pavlič), *Devojko mala* (D. Kraljić, ar. S. Vrabec), *Ružo crvena* (D. Šimek, R. Gross) in *Žabja svatba* (V. Vodopivec).

Po koncertu je sledilo druženje s pogostitvijo pod napuščem tipične slovenske sušilnice za seno, ki jo imenujejo kozolec in se nadaljevalo s pesmijo in plesom pod zvezdnim nebom.

Zdaniilo se je, nedelja, deseti dan julija in dan naše ga odhoda. Pristrčno pospremljeni z željo, da se kmalu vidimo, smo krenili na pot. Želeli smo obiskati še Ljubljano, vendar nam je zmanjkalo časa. Hvaležni pa smo za postanek na Otočcu na Krki, dolenskem biserju, ki je zaključil naše bivanje v Sloveniji. Malce smo si oddahnili v hladu grajskega obzidja iz osemnajstega stoletja, vdahnili vonj in vpijali zvok in barve na prehodu ob Krki.

Hvaležni za darilo, za lepoto, ki jo negujemo skupaj, za srečanje s tistimi, čigar duša poje isto pesem kot naša, smo vzeli s sabo spomine, kot spone, ki so izpolnjene z medsebojnimi čustvi, ki trajajo najdlje, saj se jim trajanje ne meri s časom in niso omejene z mejami. Srečno smo se vrnili domov.

Zahvaljujemo se gostiteljem, Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu ter DS Kredarica za podporo pri realizaciji gostovanja.

Besedilo in foto: Jasna Kartalović
in Katja Juršič Huzjan

MARTIN VOGRINC, profesor športa in telesne vzgoje ter diplomirani terapevt kineziologije in trener namiznega tenisa

DS Kredarica je letos dopolnilo 25 let obstoja. V tem času, kot v vsakem življenju nasploh, so se dogajale spremembe. Nekateri člani so bili ves čas tukaj, nekateri pa ne. Odhajali so za daljši ali krajši čas...

Med njimi je tudi član Delegatske skupščine (sedaj z mandatom v mirovanju), aktiven v organizacijskem delu pri formiranju in volitvah za Nacionalni svet slovenske narodne manjšine v Srbiji, Martin Vogrinc, profesor športa in telesne vzgoje, diplomirani terapevt kineziologije in trener namiznega tenisa. Martin sedaj živi na Kitajskem. Poiskala sem ga, da vam ga predstavim.

Ali bi mi, prosim, povedali nekaj o sebi?

Rojen sem 26. junija 1981 od matere Mirjane, rojene Zec in očeta Martina v Odžacih, kjer sva s sestro Marijo preživela otroštvo.

Iz otroštva najlepše spomine nosim vezane za družinska druženja. Ob nedeljah smo se po maši zbrali pri dedku Martinu in babici Mariji. Jaz sem bil trinajsti od štirinajstih vnučkov, pa ko se najdemo vsi skupaj, je bilo vedno zelo veselo.

Po osnovni šoli, ki sem jo končal v Odžacih 1996, sem se vpisal na Gimnazijo Svetozar Marković v Novem Sadu. Hodil sem na športni oddelek, ki mi je poleg izobraževanja omogočil, da se bolj posvetim namiznemu tenisu, ki ga treniram od svojega šestega leta.

Leta 2000 sem se vpisal na Fakulteto za šport in telesno vzgojo isto v Novem Sadu. Med študijem sem se še naprej ukvarjal z namiznim tenisom. Treniral sem z Namiznoteniškim klubom Vojvodina v Novem Sadu, toda igral sem za Namiznoteniški klub Odžaci iz Odžakov v drugi zvezni ligi. Prav tako sem igral za moštvo Drinacoop v prvi Novosadski mestni ligi, kjer sem si pridobil lepe izkušnje, ko sem igral z različnimi igralci.

V tem obdobju sem se tudi zanimal za fitnes in korektivne vaje, ki sem jih izpopolnil skozi usmeritev kineziterapije.

Kako je potekalo Vaše delo?

Tri poletja med študijem sem preživel v Ameriki na Work and Travel programu, ki mi je pomagal pri izpopolnjevanju angleškega jezika.

Leta 2009 sem si na Regionalnem inštitutu za šport in športno medicino pridobil strokovni naslov Namiznoteniški trener nivo A.

Še naprej sem aktivno igral namizni tenis, vendar sem se vse bolj vključeval v organizacijske naloge. Izvoljen sem bil 2009 tudi za predsednika Odžaškega namiznoteniškega kluba, člana tekmovalne komisije Namiznoteniške zveze Vojvodine, člana komisije za rangiranje igralcev in predsednika tekmovalne komisije Namiznoteniške zveze Srbije. V tem obdobju sem aktivno sodeloval v trenerskem delu v Namiznoteniškem klubu Egyseg iz Novega Sada in Namiznoteniškem klubu Novi Sad kot kondicijski trener.

Vaše vezi s slovenstvom?

Družina Vogrinc živi na področju Bačke (jugozahodni del Vojvodine) od leta 1908, ko se je moj pradedek Josip, ki je bil po poklicu urar, zaradi zaposlitve iz Kapel pri Brežicah preselil v Odžake. Leta 1910 se je poročil z Magdaleno Becherer. Njena družina Becherer je imela tovarno ur v Odžacih. Dobila sta devet otrok od katerih je moj dedek Martin najstarejši otrok in se je največ trudil za ohranjanje tradicije, vere in slovenske identitete.

Lep dogodek v Vašem življenju?

Leta 2016 sem bil na popotovanju po Kitajskem in v spletu okoliščin sem po naključju ostal tukaj vse do danes v mestu Shenzhen v provinci Guangdong, ki se nahaja blizu Hong Konga. Tu sem spoznal svojo ženo, Monico Wang, ki je po poklicu managerka in s katero februarja 2023 pričakujeva otroka.

Povejte nam nekaj o tem?

Delam v SGA Srednji internacionalni šoli, kjer sem profesor telesne vzgoje in trener namiznoteniškega

šolskega moštva, ta šola je prav tako v Shenzhenu. Mesto Shenzhen je znano po elektroniki in inovacijah in se nahaja v jugovzhodnem delu Kitajske na obali Južnega kitajskega morja severno od Hong Konga. Še 1979 je bil Shenzhen obmejno mesto s približno 30.000 prebivalci, potem pa je mesto proglašeno za posebno trgovsko cono in se je začelo bliskovito razvijati zahvaljujoč odpiranju za tuje investicije in tehnologijo. Tako se je tudi podoba mesta spremenila in so zgrajene moderne zgradbe, šole, banke, ulice in ceste ter infrastruktura.

Nam lahko poveste kakšno zanimivost?

Družina Vogrinc je največja urarska družina v Evropi in se z urarsko obrtjo neprenehoma ukvarja od 1838. Tudi danes moj oče Martin Vogrinc še popravlja ure, prav tako se tudi nekateri bratranci in sestrice od stricev ukvarjajo z urarstvom.

V našem kraju v Odžacih slovenskih družin ni bilo veliko in ni bilo lahko ohraniti jezika, vendar so ne glede na to moj dedek, kasneje tudi moji starši storili vse, da ne pozabimo, kdo smo in od kod izviramo.

Že od malih nog smo vedeli, kje so naše korenine in vedno smo se opredeljevali kot Slovenci. Ohranjali smo tradicijo, odhajali k verouku, nedeljskim mašam, praznovali tudi praznike, ki so vplivali, da nikoli ne izgubimo naše slovenske identitete.

Kredarica in Vi?

Leta 2008 smo skupaj s sestro in sorodniki po očetovem priporočilu postali člani Društva Slovencev Kredarica v Novem Sadu. Postopoma sem se vključil v aktivnosti skozi razne delavnice in druga dogajanja v DS Kredarica, kjer sem leta 2009 aktivno tudi pomagal pri zbiranju podpisov, ki so bili potrebni za ustanovitev Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine v Srbiji, potem pa se kasneje tudi udeleževal volitev.

Sestra Maria, poročena Oklobdžija se je po končanem šolanju in poroki preselila v Zrenjanin in po priporočilu članov iz Kredarice nadaljevala s članstvom v Društvu Slovencev Planika v Zrenjaninu. Tam je sedaj predsednica Izvršnega odbora Društva Slovencev Planika in ima tri otroke, ki v Zrenjaninu obiskujejo dopolnilni pouk slovenskega jezika. Skozi aktivno delovanje tudi ona z družino prispeva k poglobljanju vezi s Slovenijo.

Moje vezi s Slovenijo na Kitajskem uresničujem na daljavo, tako da z DS Kredarica negujem stike in spremljam dogodke preko portalov družabnih omrežij, poleg tega pa nadaljujem tudi s stiki z našimi rojaki tukaj. Imamo nekoliko skupin na družabnih omrežjih preko katerih sem povezan z njimi in med-

Družina Vogrinc

sebojno komuniciramo, se družimo ter si izmenjujemo informacije.

Kaj bi sporočili članom društva?

Moji starši in sorodniki so zvesto delali na ohranjanju slovenske tradicije in identitete, tako da sem sedaj tudi jaz na vrsti, da to nadaljujem kot budoči

oče. Prav tako priporočam tudi vsem v DS Kredarica, naj storijo enako.

Vsekakor pa pošiljam veliki pozdrav vsem članicam in članom DS Kredarica iz Kitajske!

*Pogovor vodila: Marija Lovrić
Foto: Martin Vogrinc*

Shenzhen

DOBRODOŠLI DOMA

Slovenski rojaki iz zamejstva, sveta in domovine in sicer Slovenke in Slovenci iz Avstrije, Italije, Madžarske, Venezuele, Hrvaške, Švedske, Nemčije, Bosne in Hercegovine, Srbije, Argentine so se ob začetku podelitve zbrali v domovini na tradicionalni prireditvi Dobrodošli doma, ki je bila v Ljubljani in Novem mestu od 30. junija do 3. julija 2022.

Dogajanje se je začelo v Narodni in univerzitetni knjižnici v prestolnici. Obiskovalci so si ogledali razstavo Plečnikova knjižnica: ustvarjena za vse čase in prisluhnili koncertu Ljubljanskih madrigalistov. Prireditev se je v petek nadaljevala v Novem mestu.

V sejni dvorani gostujoče občine so razmišljali na posvetu *Prva, druga in post-Jugoslavija v včerajšnjih in sodobnih slovenskih selitvah*. Sledila je otvoritev slikarske razstave Dragana Gačnika iz Zenice z naslovom *Ab ovo* v Galeriji Kocka. S klavirskim recitalom je dogodek obogatila Danijela Hodoba Leš, članica DS Kredarica, pianistka v simfoničnem orkestru SNG v Novem Sadu. Knjižnica Mirana Jarca je ta dan gostila odprtje treh razstav in predavanje o Maksimu Gaspriju.

V soboto je bil finale 7. nogometnega prvenstva Slovencev po svetu, kjer sta se pomerili najboljši ekipe Slovencev v Argentini – Zedinjena Slovenija in ekipa Slovencev v Avstriji – SAK Celovec, ki si je priborila naziv prvaka. Popoldne se je program nadaljeval na glavnem trgu v središču mesta. Najprej so nastopili najmlajši lutkarji iz avstrijske Koroške z lutkovno predstavo *Mala čarovnica*.

Sledila je glavna prireditev, na kateri so se po nagovoru ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu Mateja Arčona in novomeškega župana mag. Gregorja Macedonija predstavili Slovenci iz zamejstva in izseljenstva. Zbrane so navdušili VS Lipa iz Avstrije, Beneška folklorna skupina Živanit iz Italije, Komorni zbor iz Monoštra, duo Armando Nuñez iz Venezuele in Urban Debevec iz Italije, Glasbena skupina Mimo

ritma iz Hrvaške, Klementina Savnik in Danni Stržar iz Švedske, Folklorna skupina Drava Augsburg iz Nemčije, MePZ Camerata Slovenica iz Sarajeva in Otroška folklorna skupina DS Triglav Banja Luka iz BiH, DS Kredarica iz Srbije, maturantje SST ravnateljka Marka Bajuka Rast 51 ter Branko & Dani iz Argentine.

Na glavnem odru so učenci dopolnilnega pouka slovenskega jezika, kulture in tradicije ter člani DS Kredarica pod mentorstvom učiteljice Rut Zlobec predstavili recital z odlomki iz zgodb Slovencev, ki živijo v Vojvodini. Občinstvo, med katerimi so bili mnogi rojaki z različnih koncev sveta, pa tudi iz zamejstva, je vse nastope nagradilo z bučnim aplavzom. Ustavili smo se tudi na stojnici Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu. Program so zaključili Prifarski muzikanti.

V nedeljo je bil 28. Tabor Slovencev po svetu in razstava akademske slikarke Klavdije Nose iz Argentine v Ljubljani.

Zahvala Dijaško študentskemu domu Novo mesto, Ivanki Krašovec, Rafaelovi družbi ter Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu za podporo. Veselimo se novih srečanj v Sloveniji in Srbiji.

Besedilo: Jasmina Veselinov

Foto: Đorđe Veselinov

PRELEPA GORENJSKA V NOVEM SADU

V soboto 1. oktobra 2022 smo v Muzeju Vojvodine v Novem Sadu na koncertu gostili glasbenike dveh glasbenih skupin z Gorenjske iz Slovenije: Moško vokalno skupino Pozdrav in Vokalno-instrumentalni ansambl Štedientje.

Čeprav je ves dan deževalo, nas veseli, da so bili vsi sedeži v avli muzeja zasedeni. Bilo je tu starejših zvestih članov našega Društva, pa tudi mlajših Slovencev, ki se šele nameravajo včlaniti, kot tudi Slovencev, ki so bili na turističnem obisku v Novem Sadu, pa so videli objavo za koncert in prišli poslušat svoje rojake.

Koncert je otvoril Mešani pevski zbor DS Kredarica pod vodstvom Dunje Huzjan in s klavirsko spremljavo Duške Belić. Namesto pozdrava smo izvedli dve pesmi: *Dober večer* (narodna, prir. M. Rožanc) in *Moje orglice* (M. Sepe, prir. D. Močnik, D. Huzjan), potem pa smo oder odstopili gostom z Gorenjske, kjer so letošnje poletje gostovale pevске skupine DS Kredarica in od koder smo prinesli najlepše vtise in spomine.

Najprej smo slišali Moško vokalno skupino Pozdrav, ki naslednje leto praznuje 10 let obstoja in delovanja. Deluje v okviru KUD Ivan Regen iz Gorenje vasi, skupino pa tvorijo pevci iz cele Poljanske doline. Večina jih poje tudi v drugih skupinah, združuje pa jih ljubezen do glasbe in želja po petju. Skupina trenutno šteje 11 pevcev, toda zaradi številnih aktivnosti redko uspejo nastopiti v kompletni postavi. Na repertoarju imajo pretežno slovenske narodne in avtorske pesmi, pa tudi pesmi drugih evropskih narodov. Umetniški vodja MVS Pozdrav je Janez Čadež.

Za publiko so skladno, muzikalno, čustveno in z obilico dobre energije izvedli osem pesmi, med katerimi so nekatere dobro znane tudi nam. Za pevce je vedno zanimivo in koristno slišati, kako druge skupine zlasti iz Slovenije izvajajo pesmi, ki jih tudi sami imamo na repertoarju. Tokrat so bile to: *Slovenska dežela* (B. Ipavec, Jakob Razlag), *Zdravljica* (U. Vrabec, F. Prešeren) in *Triglav, moj dom* (J. Aljaž), ki so jo izvedli na koncu svojega nastopa skupaj z VIS Štedientje. Uživali smo, ko smo poslušali tudi nekatere za nas nove skladbe: *Na trgu* (V. Mirk, D. Kette), *Furmanska* (Koroška narodna), *Vasovalec* (E. Adamič, O. Župančič), *Ludo more* (N. Kalodera, K. Juras), *Na Vipavskem* (R. Simoniti, L. Zorzut) in *Pobratimija* (V. Vodopivec, S. Jenko).

Sledil je nastop VIS Štedientje (v prevodu: študenti), ki je bil za publiko prava osvežitev. To je šesterica veselih, iznajdljivih fantov, ki živijo v podnožju hriba Blegoš in so pred 19 leti, medtem ko so bili še študentje (od tod tudi ime ansambla) ustanovili svojo skupino. Ime skupine so obdržali, čeprav so že zaključili študij, se zaposlili, nekateri pa se tudi poročili in dobili otroke. Nastopajo v raznih kombinacijah: bodisi kot narodno-zabavni ansambl, bodisi kot „country“ ali vokalni kvintet. Do sedaj so objavili dve zgoščenki: prva nosi naslov *Prelepa dolina*, druga pa *Vesela*. Pravijo, da jim še vedno ni zmanjkalo volje do petja, tako da počasi pripravljajo še tretjo zgoščenko. Posebno zanimivost njihove avtorske glasbe predstavlja jo besedila, ki jih sami pišejo in to v njihovem domačem, poljanskem narečju gorenjskega dialekta. Da bi publiki približali besedila pesmi in ilustrirali razliko

med slovenskim knjižnim jezikom in poljanskim narečjem, ki je eno od 40 priznanih narečij v okviru 7 dialektov slovenskega jezika, smo umetniškega vodjo Petra Čadeža prosili, naj nam pove začetne verze pesmi tako, kot so jih napisali, torej v poljanskem narečju in jih potem prevede v knjižni jezik in na kratko razloži vsebino pesmi. Vsebine pesmi so zelo šaljive in predstavljajo pomemben element izvedb.

Tako so nam v „country“ izvedbi zapeli osem pesmi, od katerih so vse razen ene izključno plod njihove domišljije. Nastale so po verzih in glasbi avtorskega dua Mohorič/Čadež: *En Štamparl, Podok-nca, Kej sva pa tla, Je ruože naberale, Zelena trava tam par bajt* (T. Jones/Mohorič/Čadež), *Dej, parnes še en litar, Pozdrav s Tuzle in Žienske*.

Vsak tovrsten dogodek je nam – praznik, priložnost, da se medsebojno spoznavamo, družimo, da izvedemo kaj novega iz zgodovine, običajev ali vsakdanjega življenja naših rojakov, da poslušamo nove pesmi in si zapomnimo nove besede ali izraze, da od gostov dobimo note, da se pesmi naučimo in kasneje izvajamo na naših nastopih. Zato velika hvala, da so nam podarili tako lep večer! Zahvaljujemo se tudi Muzeju Vojvodine, ki nam je odstopil prostor za koncert in DS Kredarica, ki je omogočilo pogostitev naših prijateljev s prelepe Gorenjske.

Besedilo in foto: Jasna Kartalović
in Katja Juršič Huzjan

Pozdrav in Štedientje na gostovanju

V začetku oktobra so se pevci MVS Pozdrav in VIS Štedientje, ki delujejo v okviru KUD Ivan Regen iz Gorenje vasi, vrtili s krajše turneje po Vojvodini.

Jasna Čadež

Poslušali ste gostovanje v Štedientje v Novem Sadu, smo dobili že v pripravi na organiziranje koncerta. Najprej smo si želeli, da bi naša skupina imela priložnost, da se predstavijo v avli muzeja. Na tem koncertu so nastopili tri glasbene skupine, ki delujejo v okviru Društva Slovencev Kredarica v Novem Sadu. To so: Moška vokalna skupina Pozdrav, Vokalno-instrumentalni ansambl Štedientje in Mešani pevski zbor DS Kredarica. Vse skupine so nastopile v avli muzeja. Vse skupine so nastopile v avli muzeja. Vse skupine so nastopile v avli muzeja.

MVS Pozdrav v gostovanju DS Kredarica v Novem Sadu. FOTO: ARHIV MVS POZDRAV

Štedientje v Novem Sadu, s avli Muzeja Vojvodine. FOTO: ARHIV MVS POZDRAV

in domneva, da je to skupina, ki nastopa v avli muzeja. Vse skupine so nastopile v avli muzeja. Vse skupine so nastopile v avli muzeja. Vse skupine so nastopile v avli muzeja.

Kultura 15

KUD JAREM

V petek, 4. novembra 2022 je bilo v Društvu Slovencev Kredarica srečanje s člani KUD JaReM iz Pirnič pri Medvodah v Sloveniji, rojstnega kraja znamenitega Jakoba Aljaža.

S svojimi literarnimi deli je aktiven v KUD JaReM, kjer je tudi lutkar v Lutkarski sekciji. Dela predstavlja po različnih literarnih srečanjih in kot samostojni avtor. Riše tudi haige in se preizkuša v različnih likovnih tehnikah.

Jurij je v času korone dokončal svoj prvi roman, ki je izšel aprila 2022 z naslovom *Mreža*. Članice KUD JaReM so prebrale nekaj pesmi iz njegovih zbirk, tudi sam je prebral pesem iz zbirke *Si to ti, mama?* in odlomke iz romana *Mreža*.

Sledila je predstavitev Sekcije za oživljanje starih šeg in navad, ki se ukvarja z obujanjem in prikazom delovanja in življenja, ter vsakodnevnih opravil in navad naših prednikov. V sekciji organizirajo delavnice za otroke in odrasle.

Člani KUD JaReM so pripravili bogat literarni večer. Jurij Marussig, član Literarne sekcije, se je predstavil z romanom in poezijo. Jurij se poleg pedagoškega poklica ukvarja z mladimi s posebnimi potrebami. V svojem petindvajsetletnem literarnem ustvarjanju je izdal osem pesniških zbirk: *Morje*, *Šepetanja korenin*, *Vonj po suhi travi*, *Mavrični šal*, *Marussine*, *Si to ti*,

Ustvarjanje temelji na uporabi različnih materialov za dekoracijo, ali domačo rabo in teži h končnemu izdelku, ki nudi zadovoljstvo ob lastnem uspehu. Izdelujejo izdelke domače in umetnostne obrti, ki so se uporabljali nekoč. Najbolj ponosni so na izdelovanje slovenskih peč po muzejskih predlogah. Sonja Porenta je podrobno opisala izdelovanje peč ter opisala postopek izdelave.

Obiska so se udeležili učenci in člani DS Kredarica. Hvala članicam in članom KUD JaReM za obisk in zanimivo predstavitev, hvala tudi vsem, ki so se odzvali na prireditev.

Besedilo in foto: Elza Ajduković

mama?, *Večerna luna* zbirka haig – kratkih verzov na temo risbe. Poleg pesniških zbirk je izdal tri zbirke pravljic: *Avtomobil v bolnišnici*, *Črkovnjak* ter *Pravljice iz Mavrice*.

MIKLAVŽEVANJE

V petek 9. decembra 2022 je bilo v organizaciji Društva Slovencev Kredarica tradicionalno Miklavževanje. Učenci dopolnilnega pouka slovenskega jezika, kulture in tradicije so pod mentorstvom učiteljice Rut Zlobec pripravili program, po nastopu učencev pa je sledila podelitev novoletnih daril. Vsi so bili veseli daril, ki jih DS Kredarica tradicionalno podarja ob Miklavžu že 25 let vse od ustanovitve Društva 1997.

Besedilo: Elza Ajduković

Foto: Đorđe Veselinov

OBISK IZ SLOVENIJE

V sredo 21. decembra 2022 so DS Kredarica obiskali veterani piloti in padalci in sicer predstavnika Društva vojaških pilotov Slovenije – Rudi Velnar in Vojko Gantar ter Stanko Šušnjar, predsednik Združenja vazduhoplovcev Vojvodine ter podpredsednika Branimir Garaj in Ivica Melink, slednji pa je hkrati tudi član DS Kredarica.

V prijetnem, že skoraj prazničnem vzdušju, jih je sprejela Elza Ajduković, predsednica UO DS Kredarica. Pogovor je tekel o zgodovini DS Kredarica v jubilejnem 25. letu in o različnih zanimivih projektih, ki jih Društvo izvaja, gostje pa so govorili o dolgotermnem medsebojnem sodelovanju, saj so iz Slovenije prišli na Modri večer – tradicionalni večer pilotov in padalcev, ki jih organizira Združenje vazduhoplovcev Vojvodine.

Besedilo in foto: Elza Ajduković

PREDSTAVILI SMO SE

NAŠA SLOVENSKA POTICA

Majhna družina, Đorđe in Jasmina, moja sestra Vesna Pisarić in jaz Olivera Cergol Milošević, z nami

dišeča potica, smo bili na druženju v Vršču, na tradicionalnem dnevu potice, ki ga organizira Društvo Slovencev Kula Vršac. To je tekmovanje v peki naše tradicionalne slovenske sladice, ki je tudi mednarodno zaščitena. Z orehovo potico sem se kot članica Društva Slovencev Kredarica predstavila prvič na tekmovanju pod imenom *Naša slovenska potica* in v ostri konkurenci osvojila prvo mesto. Društvo Slovencev Kula Vršac nas je lepo pogostilo s pesmijo in vinom ter kosilom. Razen osvojenega prvega mesta za najboljšo potico 2022, smo se vrnili z lepimi vtisi in se veselimo novemu srečanju v naslednjem letu.

Hvala vsem za organizacijo!

Besedilo in foto: Olivera Cergol Milošević

NOVOSADSKE RADOSTI 2022

V organizaciji Češka beseda Novi Sad – Združena Čehov iz Novega Sada so bile od 22. in 23. oktobra 2022 v Kulturni postaji na Klisi v Novem Sadu že četrte Novosadske radosti. Bogat program in velik obisk je zaznamovalo srečanje, na katerem je poleg predstavnikov čeških združenj iz Srbije, Bosne in Hercegovine iz Sarajeva in Banja Luke, sodeloval tudi Mešani pevski zbor Društva Slovencev Kredarica iz Novega Sada pod vodstvom dirigentke Dunje Huzjan.

Na prireditvi je prisotne med ostalimi pozdravil tudi predsednik Društva Slovencev Kredarica Đorđe Veselinov, ki je poudaril pomen negovanja multikulturalnosti in medsebojnega sodelovanja med nacionalnimi manjšinami – skup-

nostmi, ki živijo tukaj. Pohvalil je tudi zelo dobro sodelovanje med Nacionalnima svetoma slovenske in češke manjšine v Srbiji.

Besedilo in foto: Zdenka Maletin

FESTIVAL V KIKINDI

Pevske skupine Društva Slovencev Kredarica iz Novega Sada so 10. decembra 2022 sodelovale na svojem prvem internacionalnem festival Melodianum, na tekmovanju pevskih zborov v Kikindi, tretjem po vrsti. Tekmovanje je bilo zelo uspešno za vse tri skupine, saj so vse tri skupine prejele prve nagrade.

– Mešani pevski zbor Društva Slovencev Kredarica iz Novega Sada je osvojil zlato (1. tretja od štiri zlate nagrade, 93 točk) v kategoriji komornih zborov;

– Ženska vokalna skupina VERSE Društva Slovencev Kredarica iz Novega Sada, je zmagovalka v kategoriji ženskih zborov, 93 točk;

– Moška pevsko skupino FANTJE Društva Slovencev Kredarica iz Novega Sada pa je osvojila zlato s 94 točkami.

Tri zlate medalje in en dirigent, umetniški vodja mr. Borut Pavlič.

Čestitamo vsem pevkam in pevcem ter dirigentu in jim želimo še veliko uspehov v prihodnje.

Besedilo: Jasna Kartalović

SREČANJE PEVSKIH ZBOROV V SUBOTICI

V petek 30. septembra 2022 so se pevske skupine iz Društva Slovencev Kredarica in sicer Mešani pevski zbor pod vodstvom dirigentke Dunje Huzjan in klavirsko spremljavo Jožefa Ritterja, Moška pevsko skupino Fantje in Ženska vokalna skupina Verse pod vodstvom umetniškega vodje Boruta Pavliča udeležile tradicionalnega Srečanja pevskih zborov, ki ga organizira Društvo Slovencev Triglav Subotica.

Pevke in pevci so na srečanje povabili tudi pevski skupini Moško pevsko skupino Pozdrav in Vokalno-instrumentalni ansambl Štedientje iz Gorenje vasi iz Slovenije, ki so se ravno takrat mudili na povratnem obisku v DS Kredarica v Novem Sadu. Gostoval je tudi Mešani pevski zbor Ivana Cankarja iz Vrhnike.

Zahvaljujemo se na razumevanju organizatorja, ki je uvrstil tudi naše goste v program. Po izvrstnem glasbenem nastupu vseh pevskih skupin so se nastopajoči še družili ob pogostitvi.

Besedilo: Zdenka Maletin

POLETNA ŠOLA V LJUBLJANI

Ime mi je Luka Dimitrijević. V DS Kredarica v Novem Sadu hodim na dopolnilni pouk slovenskega jezika, kulture in običajev k učiteljici Rut Zlobec že 9 let. Prejšnje leto sem se prvič prijavil na Mladinsko poletno šolo slovenščine v Ljubljani in dobil štipendijo. Bil sem zelo srečen, nisem mogel verjeti. Šolo je organiziral Center za slovenščino Filozofska fakulteta - Univerza v Ljubljani.

Šola je potekala od 4. do 15. julija 2022 in sem bil nameščen v dijaškem domu Bežigrad. Bilo je 93 udeležencev iz 23 držav.

Vsak dan smo imeli jezikovni tečaj od 9-12.30 h in bili razdeljeni v 9 skupin. Jaz sem bil v 5. skupini in z menoj so bili dijaki iz Italije, Hrvaške, Avstrije, Bosne in Hercegovine – Banja Luke. Moja lektorica je bila Anja Sterle.

Po tečaju smo popoldne imeli različne kulturne, športne in zabavne dejavnosti ter izlete (na Šmarno goro, na Bled, na Gorenjsko, na Primorsko). Imeli smo tudi turnir u namiznem tenisu, kjer sem osvojil drugo mesto in dobil nagrado.

Vsi smo bili srečni, da smo se s celega sveta lahko po Covidu spet zbrali v Sloveniji. Sprva smo bili mal-

ce sramežljivi, a smo se skoraj takoj povezali. Nastala so prijateljstva in nepozabni spomini. S težkim srcem sem odhajal nazaj domov. Hvaležen sem za novo znanje in izkušnje. Upam da bom neko naslednje leto spet lahko šel nazaj v poletno šolo.

Besedilo in foto: **Luka Dimitrijević**

POLETNA ŠOLA MALO DRUGAČE

Ime mi je Anja Dimitrijević. Hodim na pouk k učiteljici Rut Zlobec že 8 let. Letos sem dobila štipendijo za poletno šolo v Murski Soboti, Slovenščina malo drugače, ki je potekala od 10. 07. do 16.07. 2022. Bila sem nameščena v Dijaškem domu, kjer sem spoznala dijake iz Slovenije, Avstrije, Hrvaške, Danske, Norveške. Vsak dan smo imeli pouk dopoldne od 8.30 do 13.00h in popoldne od 15.00 do 19.30.

Izmenjevali so se pouk slovenščine in likovne umetnosti. Bili smo testirani po znanju in razvrščeni

ni v skupine. Popoldne smo imeli razne igre, športne aktivnosti. Najlepši dan smo preživeli na ekskurziji po Prekmurju. Obiskali smo Vulkanijo, grad na Goričkem, Plečnikovo cerkev v Bogojini, ogled proizvodnje čokolade v Tešanovcih in Otok ljubezni na reki Muri.

Komaj čakam, da spet grem v poletno šolo.

Besedilo in foto: **Anja Dimitrijević**

MOJA HIŠA JE TVOJ DOM

Kot vsako poletje je v naši družini konec avgusta rezerviran za obisk Slovenije. Tokrat smo, kot člani Društva Slovencev Kredarica iz Novega Sada, ki nam je skupaj z Društvom Pleteršnikova domačija Pišce omogočilo bivanje v Pleteršnikovi zidanici v okviru projekta Moja hiša je tvoj dom, obiskali Pišce in okolico, kjer smo preživeli sedem nepozabnih dni. Obiskali smo grad Pišce, ki stoji na griču severozahodno nad vasjo v Bizeljskem gričevju, v Občini Brežice.

Grad je postavila salzburska nadškofija, prva ohranjena pisna omemba gradu pa je iz leta 1329. Pozneje so na gradu gospodarili različni oskrbniki in zakupniki vse do konca druge svetovne vojne. Zadnji lastnik Alfred Moscon je bil pred drugo svetovno vojno slovenski politik in poslanec. Po koncu vojne so grad nacionalizirali, bogata oprema je bila raznešena, v njem pa so naselili več družin. Grad je po koncu vojne pričel propadati. Leta 1999 je bil grad razglašen za kulturni spomenik državnega pomena in leta 2001 so začeli grad prenavljati. Pred gradom je angleški vrt, kjer raste več eksotičnih dreves: med njimi tri sekvoje, katalpa, platane, gledičija in ginko.

Potem smo se še sprehajali po okoliških hribih in vinogradih, bili tudi na koncertu Veronike Strnad v gradu Pišce in uživali v termah Čatež, ki se nahajajo blizu Brežic. Obiskali smo Terme Olimia, ki je

blizu samostana Olimje blizu Podčetrтка in potem še v Šmarjeških toplicah. Bili smo tudi na Otočcu na Krki in v Ljubljani. Dvakrat smo se povzpeli na Pohorje: najprej smo šli na Roglo in se sprehodili vse do Lovrenških jezer, potem pa smo odšli še do mariborskega dela Pohorja. Na koncu smo se odpeljali še do Bleda in Kranjske Gore.

Hvala našima dragima gostiteljema Martinu in Mileni Dušič na topli dobrodošlici. Hvala tudi dragi Rut in Ljubu za čudovito druženje in kuharske specialitete, s katerimi smo se gostili v družbi z Djordjem in Jasmino. Hvala DS Kredarici in Pleteršnikovi domačiji, ki so nam vse to omogočili. Do naslednjega poletja!

Besedilo in foto: Ljubica in Zoran Stanković

NACIONALNI MESEC BRANJA

V Nacionalnem mesecu branja, ki je bil septembra, nas je razveselilo gostovanje slovenske pisateljice Nataše Kramberger v okviru *Kaleidoskop kulture* – tradicionalne manifestacije v Novem Sadu.

Tudi učenci DPS so se z učiteljico Rut Zlobec udeležili gostovanja in se s pisateljico pogovarjali o njenih delih. Učenki Sonji Golubovič je pisateljica podarila izvod svojega romana *Nebesa v robidah* in Sonja ga bo z veseljem delila z ostalimi učenci.

Tovrstna gostovanja vsem učencem in članom Društva Slovencev Kredarica veliko pomenijo, saj je to priložnost da spoznajo novejšo slovensko književnost in literaturo, če pa imajo še priložnost srečati in osebno spoznati tudi avtorje, se z njimi pogovarjati, je to še toliko bolj zanimivo.

Društvo Slovencev Kredarica ima bogato knjižnico z več kot 2500 naslovi v slovenskem jeziku in člani

Društva, še posebej učenci dopolnilnega pouka, kulture in običajev, zelo radi berejo knjige slovenskih avtorjev, pa tudi slovenske prevode svetovnih klasikov.

EKSKURZIJA UČENCEV V KOČEVJE

V organizaciji učiteljic in učiteljev, ki poučujejo dopolnilni pouk slovenskega jezika v Srbiji pod pokroviteljstvom Ministrstva za izobraževanje, Zavoda za šolstvo in Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu ter s podporo šol in drugih organizacij in staršev v Sloveniji, so učenci iz slovenskih društev v Srbiji gostovali v Sloveniji v Kočevju, kjer so obiskovali pouk v njihovih šolah in se mudili od 13. do 16. oktobra pri svojih vrstnikih, ki so jih sprejeli v svoje domove. Ustavili so se v Ljubljani in se poklonili Francetu Prešernu in Plečnikovemu Tromostovju.

V imenu DS Kredarica se zahvaljujemo učiteljem še posebej učiteljici Rut Zlobec za razumevanje, potrpežljivost in neizmerno energijo pri organizaciji zahtevnih in odgovornih projektov in vse to, da bi se mladi slovenski potomci iz Srbije čimbolje spoznali z vrstniki in spoznali domovino Slovenijo.

Pridružujemo se naši učiteljici Rut, ki je napisala:
Hvala Uradu Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu ter staršem za sofinanciranje ekskurzije, družinam učencev in dijakov z OŠ Ob Rinži, SŠ in gimnaziji Kočevje za srčen, gostoljuben sprejem, ravnateljema in njunim sodelavcem za ves trud, požrtvovalnost, Občini Kočevje in Upravni enoti Kočevje za prijaznost, hvala vsem tudi za darila. Nepozabno. Slovo od novih in starih prijateljev iz Kočevja, z OŠ Ob Rinži, SŠ in gimnazije...

Hvala za vse, dragi prijatelji. Vidimo se v Srbiji!

PRI AMY IN NJENI DRUŽINI

S svojo družino sem bila že večkrat v Sloveniji, toda v Kočevju sem bila prvič sama. Pred odhodom sem čutila nesigurnost, saj grem v neznano družino, toda hitro sem ugotovila, da za to ni razloga. Moja

nova prijateljica Amy in njena družina so mi bivanje pri njih naredili nepozabnim. Z njimi mi je bilo čudovito pri ogledu Kočevja, veselilo pa me je, da sem bila z njimi v Ljubljani. Razen tega sem uživala v Muzeju iluzij in v živalskem vrtu, še bolj pomembno pa mi je bilo uživanje z njimi.

Vendarle pa mi je bilo najlepše v OŠ Ob Rinži z Amy in njenimi sošolci. Čudovito mi je to, da so me lepo sprejeli, da ni galame, da imajo zanimive predmete in aktivnosti (čebelji panj, vrt, šolsko televizijo), vse je čisto in počutila sem se svobodno. Želela sem si da bi bila del tega razreda. Čeprav imam v Novem Sadu veliko prijateljev sem mami in očetu rekla da bi šla septembra v šolo v Kočevje in se družila z Amy in njenimi prijatelji. Vem da to ni možno vendar me veseli da sem spoznala nove prijateljice s katerimi se bom, upam spet družila.

Besedilo in foto: Magdalena Kiso

MAVRICA V SUBOTICI

V soboto, 22. oktobra 2022 je bilo ustvarjalno srečanje učencev dopolnilnega pouka slovenskega jezika, kulture in običajev iz Srbije na prireditvi Mavrica v organizaciji Društva Slovencev Triglav Subotica.

Učenci iz Društva Slovencev Kredarica iz Novega Sada, Društva Slovencev Emona iz Rume, Društva Slovencev Kula iz Vršca in Gudurice ter iz Društva Slovencev Triglav iz Subotice so se z nastopi v živo in

z video posnetki na daljavo na manifestaciji, ki je bila na znanem letovišču Ergela Kelebija blizu Subotice, ki se ukvarja z rejo konjev, zahvalili prijateljem v Kočevju, Osnovni šoli Ob Rinži ter Gimnaziji in Srednji šoli, ki so jih sprejeli v svoje domove in šole, ko so bili na šolski ekskurziji v Kočevju in okolici od 13. do 16. oktobra. Pripravili so Kočevski kotiček, nastopali z ugankami, plesali medvedji ples, predstavili pripoved o Petru Klepcu, pesem o reki Rinži, video šolske TV Rinža, odigrali prizor z Bralnih stopnic Osnovne šole Ob Rinži...

Prireditev so na daljavo obogatili tudi učenci iz Društva Slovencev Sava iz Beograda in Društva Slovencev Planika iz Zrenjanina. Učenci in starši so bili posebno navdušeni nad vožnjo s kočijo in ježo. Draga prijatelja Mirjana Edvard Kirbus iz Društva Slovencev Triglav Subotica pa sta kot že vsako leto za vse učence pripravila knjižne kazalke, ki jih bodo doma sami dokončali. Hvala organizatorjem za še eno nepozabno srečanje.

Besedilo in foto: Rut Zlobec

DAN REFORMACIJE

Na Dan reformacije 31. oktobra 2022 je bilo praznično tudi pri dopolnilnem pouku v Društvu Slovencev Kredarica v Novem Sadu. Učenci so si ogledali dele državne proslave *Poezija slovnice, veselje*

jezika, ki je bila v Cankarjevem domu v Ljubljani in se pogovarjali o prazniku.

Na začetku je slavnostna govornica Asta Vrečko, ministrica za kulturo Republike Slovenije povedala: *Dan reformacije praznujemo, ker v idejah reformacije, ki so v 16. stoletju demokratizirale dostop do znanja, prepoznavamo ideje, ki so nam blizu še danes. Zavedamo se pomembnosti našega jezika, odločilnosti trenutka, ko svoje misli v svojem jeziku lahko tudi zapišemo. Veličastnosti občutka, da naše misli, zapisane v našem lastnem jeziku, berejo in razumejo tudi govornici drugih jezikov. Zavedamo se pomembnosti demokratičnih načel, ki so jih začeli uveljavljati prav reformatorji, ko so s prevajanjem omogočili dostop do verskih in posvetnih besedil tudi tistim bralcem, ki so uporabljali jezik, ki ga danes poznamo kot slovenskega.*

GOSTOVANJE IZ SLOVENIJE

V okviru manifestacije X. Dnevi slovenske kulture je v soboto 26. novembra 2022 v Kulturnem centru Novi Sad gostovala gledališka skupina KUD Šempester pri Gorici iz Slovenije s predstavo *Osem črk, prva je L*. To je zabavno poetična pripoved s srečnim koncem o ljubezni. Čeprav je predstava trajala 1 uro in 40 min in ni imela odmora, je bilo zelo zanimivo in je čas hitro minil.

Ljubezen je pogosta tema umetniških del in tukaj so na zanimiv način prikazani vzponi in padci nekega para v ljubezenskem razmerju. Igralke in igralci so skozi prizore iz vsakdanjega življenja, vendar ne po vrsti, kot običajno, temveč na malo drugačen način,

na način kot ponavadi prihajajo misli in spomini, odigrali dialoge, ki so jih predhodno tudi sami ustvarili in jih pretočili v scenarij.

Ali ste se sploh kdaj vprašali, a ste spoznali pravo osebo? Zdaj si predstavljajte, da se s to osebo sprehajate skozi čas in se vsakič spet na novo spoznavate.

Zgodba bi se lahko imenovala Ljubezen za vse čase, saj spremlja njuno ljubezen od spoznavanja do dozorevanja. Na poti skozi njuno toplo ljubezensko zgodbo, smo na trenutke izvedeli več o sebi samih in verjamem, da smo se vsi vsaj v nekaterih delih poistovetili z njima.

Besedilo in foto: Nataša Dimitrijević

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES

Učenka dopolnilnega pouka slovenskega jezika, kulture in tradicije Dora Mitrović iz DS Kredarica Novi Sad je na likovnem natečaju Svetovnega slovenskega kongresa v kategoriji od 13 do 15 let in zasedla prvo mesto.

Nagradni natečaj za izvirno izražanje mladih slovenskih rojakih po svetu je v letu 2022 zbral likovne prispevke otrok, ki so tudi letos brali in risali, sami ali s pomočjo staršev, učiteljev ali mentorjev ljudsko pravljico *Kralj in njegovi trije sinovi* in za natečaj pripravili risbo oz. sliko z motivom iz pravljice. Odziv je bil več kot odličen. Prijave so prišle od 262 otrok iz 14 držav iz Češke, Irske, Portugalske, Španije, BiH, Avstrije, Italije, Luksemburga, Nemčije, Belgije, Srbije, Rusije, Hrvaške in Madžarske.

Na natečaju je iz Srbije sodelovalo vse skupaj 20 učencev in sicer iz DS Kredarica Novi Sad, DS Kula Gudurica in Vršac, DS Emona Ruma in DS Triglav iz Subotice, starih od 5 do 12 let.

Vsak otrok je za sodelovanje prejel:

- priznanje za sodelovanje,
- izvod Kongreščka, zvezka z nalogami povezanimi s pravljico, ki so jo pripravili sodelavci SSK,
- promocijski izvod revije Zmajček in
- leseno sestavljanko.

Za skupine, ki so se prvič prijavile pa so pripravili še didaktično igro *Potepanje po Sloveniji* in zemljevid *Medved Lovro raziskuje Slovenijo*.

Med štirimi kategorijami natečaja so izbrali tudi zmagovalce, ki so prejeli dodatno nagrado:

1. kategorija: do 6 let – Zala Varga, Madžarska
2. kategorija: od 7 do 9 let – Milena Urbistondo Pahor, Španija
3. kategorija: od 10 do 12 let – Francisco Lamas Vodopivec, Španija
4. kategorija: od 13 do 15 let – Dora Mitrović, Srbija

Čestitke Dori Mitrović za osvojeno prvo nagrado.

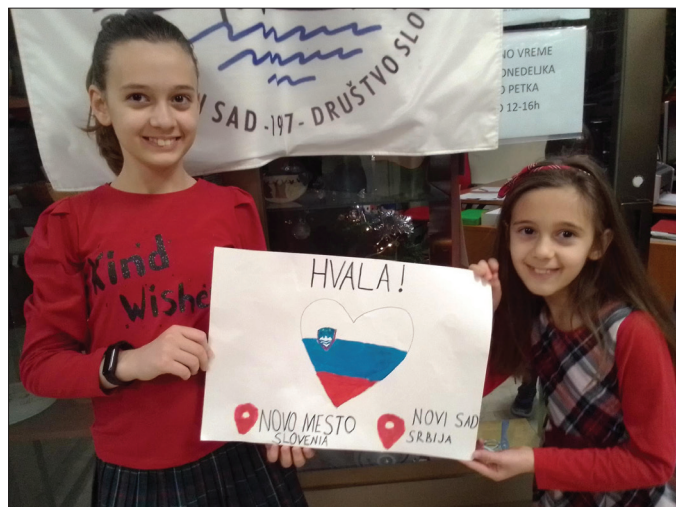
Zahvaljujemo se organizatorju Svetovni slovenski kongres in vsem otrokom pa tudi vsem mentorjem, učiteljem in staršem, ki so pomagali ali soustvarjali.

BOŽIČEK ZA EN DAN

Za novoletne in božične praznike so pridni učenci prejeli tudi darila, ki jih je iz Slovenije poslalo Društvo za razvijanje prostovoljnega dela iz Novega mesta. V akciji Slovenski Božiček za en dan že vrsto let posamezniki, družine in Društva razveselijo naše otroke z darili. V imenu DS Kredarica in otrok ter njihovih

staršev se zahvaljujemo Društvu za prostovoljno delo Novo mesto in Branki Bukovec, ki je tudi naše učence vključila v to plemenito akcijo.

MONSIEUR STANISLAV HOČEVAR, NADŠKOF V MIRU

V organizaciji DS Kredarica v cerkvi Ime Marijino v Novem Sadu je bila 29. decembra 2001 prva maša v slovenskem jeziku, ki jo je metropolit beograjski mnsgr. Stanislav Hočevar v svojem službovanju podarjal ob cerkvenih praznikih slovenskim in ostalim vernikom v Novem Sadu. Dne 10. decembra 2022 je msgr. Stanislav Hočevar prenehal s službovanjem in predal dolžnost novoimenovanemu nadškofu Ladislavu Nemetu. DS Kredarica je Beograjski nadškofiji ob zaključitvi službovanja msgr. Stanislava Hočevarja poslalo zahvalno noto za dolgoletno sodelovanje.

Stanislav Hočevar je rojen je 12. novembra 1945 v vasi Jelendol, občina Škocjan pri Novem mestu v Sloveniji. Po končani osnovni šoli v Škocjanu 1960 se je pridružil Don Boskovim salezijancem. Gimnazijo je obiskoval v Križevcih in na Reki, potem pa stopil v noviciat salezijancev. Vojsko je služil v Skopju 1966-1967. Nato je bil vzgojitelj v noviciatu v Želimlju pri Ljubljani. Teologijo je študiral na Teološki fakulteti v Ljubljani. Za duhovnika je posvečen 29. junija 1973.

Od 1973 je bil vzgojitelj v majhnem semenišču v Želimlju, a od 1979 upravnik salezijanske ustanove. Leta 1979 je magistriral na Teološki fakulteti v Ljubljani s tezo iz teologije: Osebni greh v današnji hamartologiji. Dve leti (1982–1984) je bil namestnik salezijanskega provinciala v Sloveniji. Potem je bil štiri leta upravnik Internata za srednješolce – Modestovega doma v Celovcu (Klagenfurt) v Austriji. Leta 1988

je prvič izbran za provinciala salezijancev v Sloveniji, od 1994 do 2000 pa mu je poverjen drugi mandat v isti službi. Sodeloval je na štirih generalnih kapitulih salezijancev v Rimu. V dveh mandatih je bil predsednik Konference višjih redovniških poglavarjev in poglavarov Slovenije, potem pa dve leti generalni sekretar iste konference.

Poleg odgovorne dolžnosti je našel čas tudi za pisanje. Leta 1978 je izšla njegova knjižica *Peter s Poljske*, 1983 *Odprti srce*, 1988 *Veliko znamenje*, 1998 je bil urednik knjige *Leta velikega dozorevanja* o vseh nasilno umrlih žrtvah druge svetovne vojne v domači župniji Škocjan pri Novem mestu.

Med bombardiranjem Jugoslavije 1999 je dal pobudo za *Mir tebi, Balkan* in isto leto za uspešno fundacijo za pomoč družinam z večimi otroki pod imenom *Anin sklad*. Dne 25. marca 2000 ga je papež Ivan Pavel II. imenoval za nadškofa koadjutorja v Beogradu. Škofovsko zareditev je prejel 24. maja 2000 v cerkvi Marije Pomočnice na Rakovniku v Ljubljani. V Beograd je prišel 2000. Na plenarni seji Škofovske konference Jugoslavije je jeseni 2000 sprejel dolžnosti referenta za katehezo in mlade, za redovniško življenje, postaja pa tudi predsednik Škofovske komisije za Caritas. Dne 31. marca 2001 sveti oče Ivan Pavel II. sprejema prošnjo za razrešitev dotedanjega beograjskega nadškofa dr. Franca Perka, s čimer msgr. Stanislav Hočevar prevzema službo beograjskega nadškofa in metropolita. Dne 16. aprila 2001 je izbran za predsednika Škofovske konference SR Jugoslavije, kasneje preimenovane v Mednarodno škofovsko konferenco

Sv. Cirila in Metoda, kjer opravlja tudi druge funkcije, dne 7. junija 2006 pa mu je na XVI. plenumu v Petrovaradinu poverjen še en petletni mandat. Leta 2002 je postal Papežkega sveta za napredek enotnosti kristjanov.

Na škofovskem grbu msgr. Stanislava Hočevarja sta predstavljeni zvezda in harfa. Zvezda označuje transcendentno dimenzijo človeškega življenja, zato označuje tudi Cerkev in Mater Božjo;

harfa je inštrument, ki govori o skladni skupnosti s simbolično številko sedem in o svetih skrivnostih Cerkve. S temi simboli se označujeta svetlost in upanje, ki ju prinaša krščanstvo. Barve na ozadju grba so tipične slovenske barve – bela, modra in rdeča.

Moto njegove škofovske službe je: *Servite Domino in laetitia* (Služite Gospodu z radostjo).

VIR: Beograjska nadškofija

Prevedla in priredila: Elza Ajduković

CELJE

Prvič sem obiskala Celje z mojo družino. Res je od takrat preteklo dolgo časa, približno 20 let, ampak to toplo in mirno mesto mi je ostalo v spominu. Namen obiska Celju je bila hiša, v kateri je živel moj oče dr. Aleksandar Cvejić, ko je bil fant. Hiša obstaja še danes.

Središče mesta krasi čudovit vodnjak, naprej je Marijina cerkev, eden od simbolov Celja. Najbolj mi je bil všeč sprehod ob reki Savinji, od koder je pogled na še en simbol mesta – Stari grad. Tam nisem bila, ampak imam željo, da ga naslednjič obiščem kot tudi Herkulovo svetišče, Celjski strop, Knežji dvor.

Besedilo: Maja Cvejić

V SPOMIN

V spomin na našega dragega dr. Aleksandra Cvejića, ki je vedno znova bogatil ure slovenščine v DS Kredarica v Novem Sadu.

Njegova ljubezen do Slovenije, prijaznost in milina ostajajo z nami pri vsaki uri pouka, na vsaki prireditvi, ekskurziji v domovino...

In kot je zapisala ljuba Jasmina Veselinov: *Bil je privilegij, da smo ga poznali. Slava mu!*

Ljubi naš Aleksandar, počivajte v Miru in Svetlobi.

Rut Zlobec

IN MEMORIAM

DR. ALEKSANDAR CVEJIĆ

V 76. letu se je 21. decembra 2022 za vedno poslovil dolgoletni član DS Kredarica dr. Aleksandar Cvejić, profesor specialist pediatrije in neonatologije ter ugledni član slovenske skupnosti, še posebej pa zvesti učenec dopolnilnega pouka pri učiteljici Rut Zlobec.

Aleksandar je postal neločljiv del našega Društva, izpopolnjevalne skupine dopolnilnega pouka slovenskega jezika, tradicije in kulture. Aleksandar je rad sodeloval na prireditvah. S svojimi nastopi, prečudovitimi recitacijami nas je navduševal vsakič na novo. Dragi »dotture«, nikoli te ne bomo pozabili.

Slava mu!

Iskreno sožalje ženi Amaliji in hčerkama Maji in Milici Cvejić!

Društvo se za vsestransko podporo zahvaljuje častnemu predsedniku društva Ivanu Zavrtaniku z družino, družini Veselinov, Kekić, Veriš, Maletin, Ajduković, Lorbek, Juršić-Huzjan, Mariji Lovrić in vsem drugim članom društva, učencem dopolnilnega pouka, pevcem pevskih skupin in članom ansambla, učiteljici Rut Zlobec, Uradu Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, Združenju slovenska izseljenska matica v Sloveniji, Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport ter Zavodu za šolstvo Republike Slovenije, Veleposlaništvu Republike Slovenije v Beogradu in častnemu konzulu Republike Slovenije v Vojvodini Rajku Mariću, metropolitu msgr. Stanislavu Hočevanju, Nacionalnemu svetu slovenske nacionalne manjšine v Srbiji, Pokrajinski Vladi in Pokrajinskemu sekretariatu za izobraževanje, predpise, upravo in nacionalne manjšine – nacionalne skupnosti in Pokrajinskemu sekretariatu za kulturo, javno obveščanje ter odnose z verskimi skupnostmi Izvršnega sveta Avtonomne pokrajine Vojvodine, Mestni upravi Novi Sad, Mestnemu odboru za kulturo, Kulturnemu centru Novi Sad, Židovski občini, Baletni šoli in Glasbeni mladini Novega Sada, Mestni knjižnici Novi Sad in drugim.

Bilten "Kredarica". Izhaja tromesečno. Uredniški odbor: Marija Lovrić – urednica, člani Elza Ajduković, Nevena Belić, Jasmina Veselinov, Nina Stanimirov-Veriš in Đorđe Veselinov – tehnični urednik. Aleksandar Jovanović – priprava za tisk. Tisk: Simbol – Petrovaradin. Naklada: 500 izvodov. Izvod brezplačen. Naslov uredništva: Društvo Slovencev "Kredarica", 21000 Novi Sad, Trg slobode 3. Telefon 065/8427-106 i 064/1564-542. E-mail: pisarna@kredarica.org. Rešenjem Sekretariata za informiranje štev.: 105/651-00104/2002-01 od 19. novembra 2002. Bilten "Kredarica" vpisan v Register sredstev informiranja. Izhajanje te številke je omogočil Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu in Pokrajinski sekretariat za izobraževanje, predpise, upravo in nacionalne manjšine – nacionalne skupnosti.

CIP-Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

061.237 (497.113 Novi Sad)

KREDARICA: bilten Društva Slovencev v Novem Sadu / urednica Marija Lovrić.- Let.1, št.1(marec 2001)-Novi Sad : Društvo Slovencev "Kredarica", 2001 - Ilustr. ; 30 cm

Tromesečno

COBISS.SR-ID 223277807

ISSN 1821-1070